Тыднёвік Магілёўскі

Тыднёвік Магілёўскі

№ 34 (98) 1-7 верасьня 2000 г. Кошт 50 руб.

Ад парога школы і пойдзем ...

Шмат якія рэформы патрэбныя нашай краіне. Сярод першасных лічыцца эканамічная. Нядрэнна было б аздаравіць фінансы. Нешта ці не радыкальнае трэба рабіць зь сельскай гаспадаркай. Усіх хвалююць сацыяльныя праблемы...

Прыярытэты гэтыя падаюцца цалкам лягічнымі ня толькі апазыцыйным дэмакратам, але і лібэральным саўдзельнікам улады, а нават і самым руплівым апалягетам учорашняга дня.

А справы ня ідуць...

Бо – школы няма. Няхай сабе называецца гэта ліцэем ці гімназыяй, вясковай школкай ці ўнівэрсытэтам. Сёньня, Першага верасьня, усе гэтыя формы навучаньня і выхаваньня можна аб'яднаць адным паняцьцем: школа.

Аднак яе й няма.

Няма той школы, дзе ўзбагачаецца розум і гартуецца душа. Дзе пануе прыстойнасьць і спасьцігаецца мэта чалавечага жыцьця. Дзе абуджаецца патрыятызм і бярэ пачатак грамадзянская еднасьць. Дзе растуць тыя, хто заўтра стане лібэралам ці дэмакратам, але пазьбегне і ўратуецца толькі аднаго, затое самага небясьпечнага: савецкасьці.

З гэтага пачнуцца ўсе неабходныя рэформы. Калі спачатку ў школу прыйдзе свая краіна з усім, што ёй належыць ад Бога – найперш, з мовай, літаратурай і гісторыяй.

Нездарма менавіта іх баяцца сёньняшнія апякуны адукацыі як самай небясьпечнай крамолы. Родная мова і літаратура зь іхняга гнёту і нашай абыякавасьці ледзь дыхаюць у рамках звычайных "предметов". Шматвяковая гісторыя Бацькаўшчыны сплюшчаная ў некалькі абзацаў, каб саступіць месца напышчаным падрабязнасьцям пра "росквіт рэспублікі ў вялікай сям'і савецкіх народаў"...

Таму толькі з парога і ад парога школы пачнецца ў нас усё добрае.

Не раней.

А каб набыць магчымасьць і права будаваць такую школу, патрэбна захаваць сябе і краіну. Часу ў грамадзтва на марнасьць і нерашучасьць няма – званок кліча!

"Тыднёвік"

ДА ДНЯ БЕЛАРУСКАЙ ВАЙСКОВАЙ СЛАВЫ

Навечна памятны!

Сёлета апазыцыя, як усе папярэднія сувярэнныя гады, урачыста сьвяткуе чарговыя ўгодкі гістарычнай перамогі ў бітве пад Воршаю 8 верасьня 1514 года – як на месцы колішніх падзеяў, так і ў Менску.

Ініцыятарам сьвяткаваньняў у гонар перамогі ў бітве пад Воршаю, як заўсёды, выступае БНФ, які накіраваў у Менгарвыканкам адпаведную заяўку. Сьвяткаваньне Дня Беларускай вайсковай славы ў Менску, як плянуюць арганізатары, пройдзе 9-га верасьня ў форме шэсьця, у якім возьмуць удзел каля 5 тысячаў чалавек, і урачыстасьцяў у сквэры імя Янкі Купалы.

З моманту бітвы пад Воршай мінула 486 гадоў. Афіцыйныя беларускія ўлады імкнуцца гэтай даты беларускай гісторыі не заўважаць, бо перамога войскаў Вялікага Княства Літоўскага пад кіраўніцтвам Канстанціна Астрожскага над маскоўскімі войскамі цара Васіля III не ўкладаецца ў палітычную каньюнктуру афіцыйнага Менску. Арганізатары ж сёлетніх урачыстасьцяў сьцьвярджаюць, што Дзень Беларускай вайсковай славы праводзіцца з мэтай "патрыятычнага выхаваньня маладога пакаленьня і ўмацаваньня прыязных і адкрытых стасункаў з суседнімі народамі шляхам прапаганды гістарычнай праўды".

Як паведаміў адзін з кіраўнікоў аршанскага культурна-асьветнага цэнтру імя Караткевіча Генадзь Шэпелеў, у сёлетняй праграме фэсту на Крапівеньскім полі будзе рыцарскі турнір, пэрфоманс Алеся Пушкіна, выступы беларускіх бардаў, а таксама імша па палеглых героях бітвы. Прыняць удзел у фэсьце зможа кожны – замоўленыя аўтобусы будуць чакаць гасьцей 9 верасьня а 15-й гадзіне на прыпынку "Чыгуначны вакзал".

Калі, зразумела, да аршанскіх уладаў не пасьпяшае які высокі загад... Але, на думку арганізатараў сьвяткаваньня, гэта паўплывае толькі на ўскладненьне шляху да месца былога, аднак навечна памятлівага эпізоду Беларускай вайсковай славы.

Юрась КАРМАНАЎ

P.S. З абласнога цэнтру на сьвяткаваньне маюць намер накіравацца рыцары Паўла Пастухова. З Горак наведае сьвяточную Воршу дэлегацыя ад недзяржаўных грамадзкіх арганізацыяў з 30 чалавек. Бабруйчане і крычаўцы таксама мяркуюць як наведаць знакамітае Поле, так і правесьці акцыі сьвяткаваньня ў сваім горадзе.

Дз.АБАДОЎСКІ: ДРУГОЕ СЛУХАНЬНЕ

Пачатак абнадзейвае... Якім будзе фінал?

У мінулую пятніцу пад старшынствам старшыні Цэнтральнага суда сп-ні Кужалевай у абласным цэнтры пачаўся разгляд судовай справы Дзьмітрыя Абадоўскага.

На паседжаньне суда не зьявіліся пацярпелыя, аднак гэта ня сталася перашкодаю пачатку судовага разгляду. "ТМ" распавядаў пра акалічнасьці гэтай справы, што набыла вядомасьць нават за межамі краіны. Як памятае чытач, пасьля вынясеньня хлопцу выроку па выніках папярэдняга разгляду, ягонымі абаронцамі й ім была пададзеная касацыйная скарга. Абласная калегія пагадзілася з высновамі абароны адносна меўшых месца парушэньняў заканадаўства падчас сьледзтва і накіравала справу на новы разгляд.

Гэтым разам да ўдзелу ў судзе ў якасьці грамадзкіх абаронцаў былі дапушчаныя Алесь Александровіч, Андрэй Куракоў, Валадар Цурпанаў – прадстаўнікі грамадзкага аб'яднаньня "Магілёўскі праваабарончы цэнтар". Было задаволена хадайніцтва і аб адкрытасьці судовага разьбіральніцтва ў частцы абвінавачваньня Дзьмітрыя ў крадзяжы. Што тычыцца часткі слуханьня, якая будзе тычыцца абвінавачваньня ў згвалтаваньні, абарона пакінула гэта на волю суда (рашэньне яго аб умовах слуханьня нелерадзе).

Суд не задаволіў просьбу абароны аб магчымасьці замены ўтрыманьня падсуднага пад вартай на падпіску аб нявыезьдзе, спаслаўшыся на цяжкі характар абвінавачваньня. Затое пагадзіўся з прапановай абаронцы свайго сына, Сяргея Абадоўскага, выклікаць у суд некалькіх сьведкаў, а не аднаго, як было на ранейшым слуханьні справы.

Судовае паседжаньне закончылася аб'явою перапынку да аўторка. Напрыканцы адбылася спрэчка з канвоем. Справа ў тым, што другі падсудны, які ідзе па справе, заявіў аб сваім жаданьні мець грамадзкімі абаронцамі тых жа людзей, што Дз.Абадоўскі. Прадстаўнікі Магілёўскага праваабарончага цэнтру ў сувязі з гэтай абставінай спрабавалі хоць бы коратка патлумачыць новаму падабароннаму ягоныя правы. Аднак канвой угледзеў у гэтым незразумелае зь ніякага боку парушэньне парадку, забараніў размаўляць і сьпешна вывеў падсудных з залі.

У аўторак, на гэтым тыдні, судовае разьбіральніцтва прадоўжылася. Абарона заявіла хадайніцтва аб вынясеньні вызначэньня на адрас канвою. Дадалося тое, што канвой на працяглым перапынку адмыслова затрымаў падсудных у будынку суда, у выніку чаго яны былі пазбаўленыя абеду. Пакуль вызначэньне не прагучала.

Судом былі апытаныя пацярпелыя і падсудныя па эпізодзе, датычным крадзяжу. Пазьней падыйшлі да эпізода абвінавачваньня ў згвалтаваньні. Падсудны адказаў на пытаньні судзьдзі, пракурора і абаронцаў. Наступным паседжаньнем мусяць быць апытанымі сьведкі і пацярпелая.

Хаця, як гаворыцца, усё толькі пачынаецца. Аднак пачатак новага разгляду, на думку абаронцаў, сьведчыць пра грунтоўнасьць падыходу сп-ні Кужалевай да справы й імкненьне ўсё ж дакапацца да ісьціны. Магчыма, што такое ўражаньне складаецца таму, што папярэдні судзьдзя Юрчанка, на думку той жа абароны, зь лёгкасьцю грэбаваў працэдурнымі нормамі і відавочна сьпяшаўся ня столькі да той самай ісьціны, колькі да фіналу.

Насёньня, паўторымся, да фіналу далёка.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК па праблемах права

P.S. Рэдакцыя выбачаецца, што ў папярэднім нумары ў анонсе судовага паседжаньня памылкова пазначаны Ленінскі, а не Цэнтральны суд, які разглядае справу Дз.Абадоўскага.

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Акцыі пратэсту, наладжаныя бабруйскімі дворнікамі ("ТМ" паведамляў пра іх), далі свой плён. Заробкі, напрыклад, падвысіліся ў сярэднім на 3 тыс. рублёў. Аказалася, што для гэтага не патрабуецца ніякіх бюджэтных укладаньняў. Проста прадпрыемству дазволілі працаваць па "Законе аб прадпрыемствах". Гэта значыць, самастойна фармаваць штатны расклад і заробкі. Падаецца, што каб жыць па лёгіцы здаровага сэнсу, у нас трэба выходзіць у пікеты, ладзіць мітынгі, страйкі. Можа і трэба...

У наступным годзе ў Мсьціславе шырока пройдуць Дні беларускага пісьменства. Дзяржава, якая дзень за днём зьнішчае галоўную аснову таго пісьменства – мову народа, ладзіць дні паказной вернасьці матчынай мове. Але, зразумела, што вынікі такой "вернасьці" будуць дужа савецкімі. Замест шанаваньня мовы, наданьня ёй вышэйшай духоўнай каштоўнасьці, атрымліваецца чыноўніцкі "междусобойчік" з абавязковай гарэлкай. У п'яным выглядзе са слязьмі на вачох тыя чыноўнікі звычайна прызнаюцца ў любові да "нашава любімава беларускага языка". А потым, працьвярозеўшы, зачыняюць беларускія школы, забараняюць беларускі ўніверсытэт, саджаюць за краты і штрафуюць руплі́ўцаў і абаронцаў мовы.

Карпусы недабудаванай гардзіннай фабрыкі, якія ўжо 7 гадоў займаюць на выезьдзе з Магілёву 10 гектараў ня самай горшай зямлі, урэшце вырашылі прадаць. Ня здолела стужкафабрыка пабудаваць новую вытворчасьць. Тое было ясна ледзь не на пачатку "будоўлі веку", аднак сытуацыя натрапіла на лукашэнкаўскую забарону "разбазарваць народнае імушчаства". А сёньня іншая праблема: няма грошай у магчымых пакупнікоў. Нездарма пачатковы аўкцыённы кошт фабрычных гмахаў удвая меншы за рэальны.

19 жніўня абкам КПБ правёў пленум. Любяць яны гэтую дату. У 91-ым годзе, памятаеце, у Маскве камуністы путч наладзілі. Тады многім падалося, што назаўсёды перамагла дэмакратыя. Цяпер бачым: не, гэта яны перамаглі. У нашай краіне перамаглі крыху пазьней, у лістападзе 96-га (рэфэрэндум). Каб замацаваць вынікі, не дапусьціць "здрады прынцыпам", і вылучылі сваіх кандыдатаў у палату, саміх сабе пераконваючы ў тым, што "народ с нами". А можа, так і ёсьць.

На сэлектарнай сельскагаспадарчай нарадзе Міхаіл Дражын шчодра раздаваў чарговыя порцыі абвінавачваньняў у дрэннай працы. Дрэнна здаюць зерне гаспадаркі паловы раёнаў вобласьці. Толькі ў чатырох раёнах убрана ня менш 80% пашы. Астатнім далёка і да гэтай, ня лепшай на цяперашні час лічбы. Пакуль усяго толькі 10% ільна здолелі пазьбіраць. На палі вывелі ўсяго 56 ільноўборачных камбайнаў з наяўных 228, бо астатнія не адрамантаваныя. А між іншым, ужо час распачынаць сяўбу азімых.

З 1 кастрычніка мусіць запрацаваць у Магілёве цэнтар сацыяльнай адаптацыі для былых зэкаў, "выхаванцаў" ЛТП, бамжоў. Ён адчыніцца ў ранейшым інтэрнаце на вуліцы Навіцкага, 3. Такі цэнтар быў патрэбны ўжо даўно. Але мала ў ім месцаў – усяго 50. А патрабуецца адпаведная адаптацыя тысячам. Асабліва пасьля апошняй, шырокай амністыі.

Быхаўскі кансэрва-гароднінны завод выпускае тое, што й іншыя прадпрыемствы гэткага кшталту: зялёны гарошак, салянку з капусты, кансэрваваныя агуркі ды сокі. Але гэтая прадукцыя насёньня ня ёсьць дужа прыбытковай. Нашыя людзі і самі ўсё навучыліся "закатваць" у банкі. Таму завод адчыніў вінны цэх. У гэтым годзе ён распачынае выраб славутых яшчэ з савецкіх часоў "пладова-выгадных" вінаў з чарніцы, клубнікі, парэчкі, яблыкаў і г.д. Канешне, якасьць "прадукту" заўжды выклікала заўвагі. Затое ў бюджэце – істотнае папаўненьне.

Нярадасная навіна для жыхароў прыватных дамоў. Ім падвысілі кошты на паліва. Каменны вугаль будзе каштаваць 16000 рублёў за тону, торфавугальны брыкет – 8600 рублёў, кускавы торф – 1600 рублёў. Дровы абыйдуцца гаспадарскім кішэням у 1-1,2 тысячы за мэтар. Зіма будзе ня толькі халоднай, але і дарагой.

Першыя дні верасьня ўсе, натуральна, занятыя клопатамі чарговага навучальнага года, а вынікі папярэдняга адыходзяць на другі плян. Улада забываецца на тую моладзь, якая пасьля школы нікуды ня можа ўладкавацца. А такой моладзі ў кожным горадзе дзясяткі і сотні чалавек. Нямала й тых, хто ня можа знайсьці працу, маючы дыплёмы. Шмат тых, хто не сьпяшаецца ўліцца ў працоўныя калектывы па накіраваньні. Не даязджаюць маладыя спэцыялісты як сельскагаспадарчага профілю, так і сацыяльных прафэсіяў найперш, зразумела, у вёску. Не дачакаліся адукаванага папаўненьня і гарады... Але ня буду сёньня аб сумным. З 1-ым Верасьня ўсіх, каго кранае і тычыцца гэты дзень!

Да сустрэчы, Сымон Глазштэйн.

Пакуль іншага мэтаду няма...

Як мы паведамлялі ў папярэднім нумары "ТМ", на мінулым тыдні абласны цэнтар наведаў Анатоль Лябедзька. На месцы падзеі быў наш карэспандэнт.

Лідэр Аб'яднанай грамадзянскай партыі й дзейны старшыня Каардынацыйнай Рады дэмакратычных сілаў краіны Анатоль Лябедзька вырашыў правесьці сустрэчу з народам проста на вуліцы, што дазваляецца падчас выбараў як адна з формаў работы з выбаршчыкамі. Магілёўскія паплечнікі месцам сустрэчы параілі абраць сквэр імя Пушкіна на аднайменным праспэкце. Аб сустрэчы з А.Лябедзькам былі абвешчаныя найперш тыя, хто працуе альбо прыйшоў у гэты час на заўсёды шматлюдны Задняпроўскі рынак.

Аднак мала людзей з рынку пагадзіліся зрабіць некалькі крокаў у бок, каб пачуць палітыка, які лічыць сябе здольным абараніць народныя інтарэсы. Гэта нядобра сьведчыць пра магілёўцаў. Аднак гэта ж нядобра сьведчыць і пра самую апазыцыю, аб якой да гэтага сходу многія й ня чулі.

Тым ня менш агулам, бо адны адыходзілі, а іншыя далучаліся, блізу 100 чалавек слухалі Анатоля Лябедзьку амаль гадзіну. Кожны новы чалавек, што падыходзіў да натоўпу пад адкрытым небам, як толькі выпадала магчымасьць, нанова пытаўся ў выступоўцы: "А хто Вы такі?" альбо "Каго Вы прадстаўляеце?". Па многіх тварах было бачна, што і назоў партыі, якую ўзначальвае зь нядаўняга часу А.Лябедзька, і ягонае прозьвішча нічога для людзей не праясьняла.

Аднак слухалі ўважліва і з спачуваньнем. Гэта яскрава праявілася падчас спробы міліцыянтаў спыніць "несанкцыянаванае мерапрыемства" і паглядзець дакумэнты аратара. Натоўп быў непадзельна ўзрушаны гэтымі міліцэйскімі намерамі й не дазволіў гэтага зрабіць. Ці ня ўпершыню ў абласным цэнтры "ахоўнікі парадку" саступілі грамадзтву і моўчкі назіралі за сходам на немалой адлегласьці ад яго.

Тым часам Анатоль Лябедзька бліжэй да сканчэньня сустрэчы разварушыў публіку й тая пачала задаваць палітычныя пытаньні, на якія лідэр апазыцыі адказваў дакладна, поўна, пераканаўча і знаходліва. Падалося, напрыклад, што ў многіх людзей яму ўдалося пасеяць сумненьні наконт удзелу ў восеньскіх выбарах, ад выніку якіх нічога ў жыцьці народа не залежыць й якія патрэбныя толькі ўладзе (для легітымізацыі рэжыму).

Але ж і агрэсыўных слухачоў на сходзе хапала. Асабліва гэтым вызначаліся людзі сталага веку. Сямейная пара такога ўзросту настойліва і зь нейкай дрэнна схаванай пагрозай пыталася ў Анатоля Лябедзькі: "Хто тваё бацькі, і ці ведаюць яны, чым займаецца сын?". Іншая, не сказаць, каб дужа старая жанчына, перакрывала аратара выкрыкамі аб тым, што яна ёсьць "малалетнім вязьнем фашысцкіх лягераў" і што "непасрэдна бачыла таварыша Сталіна"...

Цяпер, аглядаючыся, думаю, што сустрэча была карыснай для абодвух бакоў. Для слухачоў тое была магчымасьць даведацца пра тое, аб чым яны ня ведаюць й раней ня чулі (як ня дзіўна!). Паплечнікі ж лідэра й ён сам пераканаліся ў тым, што ўпэўненасьць у сваёй апазыцыйнай папулярнасьці іншым разам значна перабольшаная. І нарэшце, для ўсіх мусіла стацца зразумелым, што адзіным шляхам паразуменьня з народам і давядзеньня да яго сваёй пазыцыі ў рэальных умовах застаецца выкарыстаньне любой магчымасьці для сустрэчаў зь людзьмі там, дзе яны жывуць, працуюць альбо зьбіраюцца разам па агульнай жыцьцёвай патрэбе. Непасрэдна падчас выбараў, на якія, праўда, паводле апазыцыі ня трэба ісьці, рабіць гэта будзе позна...

Аляксандар АЛЕКСАНДРОВІЧ,
карэспандэнт "Белорусской деловой газеты" – для "ТМ"

ПРАВІНЦЫЙНЫЯ ЗАМАЛЁЎКІ

Практычная інтэграцыя

Сёньня сталася так, што вялікая колькасьць беларусаў, і ў першую чаргу жыхароў правінцыі, апынулася за рысай беднасьці: настаўнікі, прадаўцы, калгасьнікі, мэдыкі...

Большасьць з вышэйпералічаных катэгорыяў грамадзянаў, а таксама беспрацоўныя і пэнсіянэры, упарта шукаюць магчымасьці здабыць дадатковую тысячу-другую рублёў, каб кожны дзень можна было паесьці. Напрыклад, крычаўцы, клімаўцы, касцюкоўцы й іншыя жыхары ўсходнебеларускіх раёнаў, што разьмешчаныя ўздоўж чыгункавага напрамку Крычаў-Унеча, зарабляюць тым, што вывозяць у памежныя расейскія гарады і мястэчкі параўнальна танныя беларускія тварог, сьмятану і кефір. Акрамя таго – вырашчаныя на асабістых сотках бульбу і гародніну, свойскія сала і мяса.

Нагандляваўшы расейскіх грошай, людзі набываюць таньнейшыя, чым на радзіме, рыбу, цыгарэты, цукар, муку, рыс, макаронныя вырабы.

Мо гэта й ёсьць "інтэграцыя ў дзеяньні"...

Андрэй КУЗЬМІН

На фота аўтара: крычаўцы на Суражскім рынку.

Два месяцы і тры дні

8 жніўня магілёўскі Малады Фронт распачаў акцыю па зборы подпісаў за аднаўленьне руху ліфтоў у доме №10 па вул. Турава.

Справа ў тым, што ў доме быў скрадзены кабель сілкаваньня, і рамонтнікі паабяцалі хутка ўсё выправіць, на працягу... дзьвюх месяцаў. Увесь гэты час хадзіць на дзясяты паверх пешшу нармалёваму чалавеку досыць складана, а ёсьць жа яшчэ й састарэлыя, хворыя, цяжарныя ў рэшце рэшт.

За адзін дзень маладафронтаўцы сабралі больш за 70 подпісаў у дзьвюх пад'ездах і перадалі іх у ЖЭУ разам з патрабаваньнем у кароткі тэрмін адрамантаваць непаладкі. Аднак гарадзкія ўлады праігнаравалі гэтую заяву, і сябры МФ, прачакаўшы тыдзень, вымушаны былі падаць заяўку ў гарвыканкам на правядзеньне пікета. Разам з заяўкай на пікет быў накіраваны й Адкрыты ліст да старшыні гарвыканкаму М. Краснова, у якім прапаноўвалася ўладзіць гэтую справу "мірным шляхам", без пікетаў ды мітынгаў.

Вынікі не прымусілі сябе доўга чакаць. Праз тры дні ў доме ўключылі ліфты.

Гэты прыклад паказаў магчымасьць і плённасьць змаганьня за свае правы. Так што, калі вы жадаеце нешта зрабіць, вырашыць нейкія свае праблемы, дык прасіце, патрабуйце, пераконвайце, зьбірайце аднадумцаў. І вы абавязкова дасягнеце мэты. І не марудзьце з вырашэньнем патрэбнай вам справы. Бо да кожнага *мы* дойдзем яшчэ ня хутка.

Дзяніс МЕЛЬЯНЦОЎ

ВЫБАРЫ – 2000. КАНЦЭПЦЫЯ. ЗЬМЕСТ. ПРАКТЫКА

Выбары? Ды няма іх, выбараў...

Я вырашыў байкатаваць восеньскія выбары. Гэта не палітычная акцыя, гэта – грамадзянская пазыцыя. І я, выказаўшы яе, мушу патлумачыць, чаму яна такая. Хаця што тут тлумачыць?..

Бо быў Кангрэс дэмакратычных сілаў. Здаецца, усе партыі дэмакратычнага блёку вызначыліся аднадушна і цьвёрда: так званыя выбары ў палату – не пра нас. Подпісы пад дакумэнтам паставілі. Сфатаграфаваліся. Далі інтэрвію. І разыйшліся, каб распавесьці прапагандысцкую працу "сярод народу" і давесьці пазыцыю да міжнародных структураў.

А вось тады, калі ўжо ня трэба было глядзець адзін аднаму ў вочы, пачаліся выбрыкі. Спачатку, напрыклад, спадар Статкевіч заявіў, што ён сам безумоўна выбары ігнаруе, але ж ня можа астатнім загадаць рабіць тое ж. А крыху пазьней чытаем з навінаў, што і сам лідэр БСДП (НГ) зьбірае подпісы на вылучэньне. Хутка сталася вядома тое ж пра Чыгіра, Грушавога, Злотнікава, Навасяда...

Нават нецікава, чым і як яны гэта тлумачаць, бо патлумачыць (асабліва – сабе самому) і абгрунтаваць можна літаральна ўсё. Такія паводзіны лідэраў дэмакратыі мяне як грамадзяніна і штурхаюць да таго, каб сфармуляваць і абвесьціць сваю собскую, асабістую, прыватную грамадзянскую пазыцыю.

Выбары, як вядома, прадугледжваюць некалькі варыянтаў рашэньня. Яны прадугледжваюць, што канчатковае рашэньне прымаю я, выбаршчык. А сума такіх асабістых рашэньняў, прынятых ва ўмовах плюралізму і дэмакратычнага кантролю, складае тое, што потым называюць воляй народу. Вось чаму ніхто не спрачаецца, што ў 94-м А.Лукашэнка законна атрымаў уладу. (Вось чаму ўсе добра разумеюць, зь якой нагоды ў 99-м годзе таго ж Лукашэнку перасталі лічыць прэзыдэнтам: законны тэрмін, дадзены на гэта выбарамі, скончыўся).

...Першая рэпэтыцыя выбараў бяз выбару адбылася, на маю думку, летась падчас фармаваньня мясцовых саветаў. Усё вонкава выглядала як належыць быць: камісіі, кандыдаты, участкі, назіральнікі і г.д. Вось толькі кандыдатаў у большасьці акругаў было па аднаму: тут, як гаворыцца, галасуй – не галасуй. Аддаць голас на выбарах кожны мог задоўга да іхняга пачатку, датэрмінова, што зьнімала такое "дробязнае" пытаньне як сумленны кантроль за волевыяўленьнем. У камісіі не былі дапушчаныя прадстаўнікі дэмакратычных партыяў, назіральнікаў, у тым ліку замежных, іх проста адкрыта гналі з участкаў...

Што зьмянілася ў стылі правядзеньня выбараў? Амаль нічога. Тыя ж камісіі, прызначаныя зьверху. Тыя ж кандыдаты, вызначаныя ўладай і разбаўленыя допускам на выбары групы "дэмакратаў", што забыліся на свае ж і падтрыманыя Эўропай знакамітыя 4 ўмовы. Тыя ж прапагандысцкія штампы на БТ і ў афіцыйных СМІ. Тая ж падмена сутнаснага зьместу выбараў: прапануецца выбіраць ***каго*** замест выбіраньня ***чаго...*** Усё гэта трэба, каб загадзя забясьпечыць відавочны вынік: перамогу ўлады, перамогу цяперашняга курсу, перамогу Лукашэнкі.

У чым жа тады значэньне майго ўдзелу ў выбарах? Дапамагчы статкевічам і навасядам прайсьці ў палату? Па мне дык яны даўно тамака: гуляюць на заглядзеньне!

Фота IREX

Назіраем за тым ня першы год. Вось яны стаяць у пікетах. Іх затрымліваюць. Праходзяць суды. Абвяшчаюцца галадоўкі... А вось яны ж стаяць побач з лукашэнкаўскім катлом і цярпліва чакаюць сваёй пайкі, натхнёныя, відаць, краўчанскім ці новікаўскім прыкладам...

Нічога ня важаць іхныя словы, іхныя подпісы, іхныя клятвы. Чакаеш ад іх хутчэй нейкай правакацыі, чымсьці ахвярнага кроку дзеля спрыяньня краіне, народу. Яны дэманструюць безпрынцыпную палітычную гнуткасьць, якую называюць "прагматызмам". Хто ж супраць яго? Але, як гаворыцца, і сумленьне не пашкодзіла б мець – не "прагматычнае", а звычайнае, будзённае, бытавое. Пры якім няма месца для хітраватай разлікованасьці, падлікаў-разьлікаў. А інакш, чым тады розьняцца яны ад тых, каго, здаецца, так ня любяць – ад сваіх апанэнтаў? Толькі тым, што тыя пры ўладзе?.. Няхай бы так і гаварылі, як у свой час Абрамовіч, калі перабягаў з апанэнтаў улады да яе апалягетаў: надакучыла ды й стаміўся быць галодным. Дык не ж, дураць нам галаву "высокімі памкненьнямі і глыбокімі палітычнымі разьлікамі". Па мне ўсё гэта відавочная хлусьня і цынізм.

Таму хачу заклікаць сябраў сацыял-дэмакратычнай партыі спадара-таварыша Статкевіча выходзіць зь яе. Такім чынам вы прадэманструеце сваё асуджэньне згодніцтва і здрады ў лягеры апазыцыі. Што дасьць краіне хаджэньне ў дэпутацтва вашага лідэра з купкай хаўрусьнікаў? Што, акрамя ўмацаваньня рэжыму? Што, акрамя выстаўленай на пасьмешышча Беларусі?..

На месцы станкевічавых сацыял-дэмакратаў я б пачаў выходзіць з гэтай партыі яшчэ вось чаму. Ужо можна меркаваць, хто будзе разбураць дэмакратычнае адзінства падчас маючай адбыцца наступным годам выбарчай прэзыдэнцкай кампаніі, а гэта небясьпечней за дэпутацкія выбары. Надакучыла атрымліваць удары ў сьпіну.

Таму адкрыта раблю свой выбар на карысьць байкоту выбараў-2000. Пачакаю, пакуль на месца фарсу прыйдуць сапраўдныя выбары.

...Чакаць таго і сябе і вас заклікаю, зразумела, не на печы.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН,
грамадзянін і журналіст

Знаў бы прыкуп...

Днямі аб'яднаная беларуская апазыцыя, што паступова такой быць перастае, тым ня менш аб'явіла свае пляны на восень. Сцэнар гэты, агучаны лідэрам АГП Анатолем Лябедзькам, можна назваць "Байкот-2000".

Комплекс мераў, накіраваных на зрыў восеньскіх парлямэнцкіх выбараў, павінен, безумоўна, стацца найважнейшым ланцугом новага палітычнага праекту апазыцыі, разьлічанага й на 2001 год. Гэты праект можна ўмоўна назваць "Адзіны кандыдат". Таму апазыцыйныя лідэры разглядаюць маючыя адбыцца парлямэнцкія выбары як першы этап падрыхтоўкі да выбараў прэзыдэнта краіны. Такім чынам, галоўным вынікам Восені-2000 павінна стаць захаваньне апазыцыяй палітычнай ініцыятывы й паслабленьне пазыцыяў А.Лукашэнкі напярэдадні самай важкай для яго выбарчай кампаніі.

"Гарачая Восень-2000", паводле абяцаньняў апазыцыянэраў, распачнецца сёньня – акцыяй *(не зусім зразумелай – аўтар)* па збору подпісаў у падтрымку знакамітых 4-х патрабаваньняў апазыцыі й АБСЭ наконт стварэньня ў Беларусі ўмоваў для свабодных і справядлівых выбараў. Незразумелая гэтая акцыя таму, што самі арганізатары ня ведаюць, як вызначыць статус гэтага мерапрыемства. Спачатку яны заявілі пра агульнарэспубліканскі рэфэрэндум, аднак нават і не зьбіраліся выконваць вызначаныя заканадаўствам юрыдычныя нормы ягонага правядзеньня. Цяпер арганізатары знайшлі гэтаму іншы назоў – "народны рэфэрэндум". У гэтай сувязі можна ўзгадаць яшчэ адну "народную" кампанію, арганізаваную, дарэчы, тады яшчэ адзіным Беларускім Народным Фронтам – кампанію афармленьня грамадзянства Беларускай Народнай Рэспублікі. Яна, дарэчы, усё яшчэ доўжыцца. Вось толькі хто аб ёй помніць і што яна прынесла? Таму яшчэ адна, хай і народная акцыя, хутчэй за ўсё, скончыцца таксама безвынікова.

Праўда, у адрозьненьне ад папярэдняй, бягучая кампанія будзе чыста прагматычнай. Збор подпісаў станецца толькі маніторынгам грамадзкай думкі, які дазволіць актывістам апазыцыі пасьля прызначэньня даты прэзыдэнцкіх выбараў, у выпадку наяўнасьці адзінага кандыдата, сабраць па ўжо вядомых адрасах неабходныя 100 тысячаў подпісаў для ягонага вылучэньня.

І ўсё ж, як ужо павялося, маючымі найбольш шырокі рэзананс апазыцыйнымі мерапрыемствамі стануць вулічныя акцыі пратэсту. На працягу восеньскага палітычнага сэзону апазыцыя намерваецца правесьці як мінімум тры буйныя акцыі. Акрамя традыцыйнага Маршу Свабоды, што намечаны на 1 кастрычніка, дэмакраты зьбіраюцца наладзіць агульнарэспубліканскую акцыю пратэсту пад назовам "Выбарам – так! Фарсу – не!", якая павінна адбыцца 8 кастрычніка ва ўсіх рэгіёнах краіны. Плянуецца сур'ёзна адпрацаваць каардынацыю працы ў вобласьцях, задзейнічаць агулам 22 гарады, кожны з насельніцтвам звыш 50 тысячаў чалавек.

Магчыма, самая напружаная акцыя адбудзецца 14 кастрычніка, за дзень да першага туру выбараў. Аднак канчатковае рашэньне аб яе правядзеньні й ейны сцэнар пакуль яшчэ не прынятыя.

Таксама ўвосень плянуецца наладзіць сацыяльную акцыю пратэсту. Дапамагаць у гэтым выпадку палітычнай апазыцыі будуць, верагодна, прафсаюзы, якія апошнім часам апынуліся пад моцным афіцыйным ціскам і відавочна скарыстаюцца тым, каб нагадаць пра сябе.

Усе гэтыя акцыі будуць ісьці разам з галоўнай ідэяй – байкотам выбараў. Падобны шырокамаштабны наступ, на думку лідэраў апазыцыі, павінен паспрыяць пашырэньню ейных шэрагаў і, самае галоўнае, стацца важкім этапам фармаваньня ў Беларусі трох альтэрнатыўных уладным агульнанацыянальных сыстэмаў – інфармаваньня грамадзянаў, распаўсюду гэтай інфармацыі й забесьпячэньня асабістай бясьпекі актывістаў апазыцыі. Разьлік – на перамогу ў інфармацыйнай вайне, якую ўлада вядзе супраць апазыцыі з усіх гарматаў.

Аднак, як зазначылі прадстаўнікі апазыцыі, для дасягненьня гэтай мэты вельмі важна прытрымлівацца стопрацэнтовай кансалідацыі сваіх дзеяньняў. Яе, на жаль, не стае. Таксама важна, каб Эўропа не даслала на восеньскія выбары міжнародных наглядальнікаў.

Што ж можна канстатаваць насёньня? Тое, што апазыцыі не ўдалося захаваць адзінства. Усе дэкларацыі й рашэньні Каардынацыйнай Рады дэмакратычных сілаў аб адзінай палітычнай тактыцы засталіся на паперы. Рэальна прадстаўнікі амаль кожнай партыі зарэгістраваліся кандыдатамі на абраньне ў Палату. Агульны лік такіх прэтэндэнтаў перавысіў на мінулым тыдні 60 чалавек. Такім чынам, адзінства апазыцыі абярнулася на справе мітам.

Гэта зразумела: праверку выбарамі вельмі часта не вытрымліваюць *штучна* створаныя альянсы, дзе зьбіраюцца людзі розных палітычных і праграмных поглядаў. Можна сабе ўявіць, колькі "адзіных кандыдатаў" высуне такая апазыцыя на прэзыдэнцкую выбарчую кампанію!

Зрэшты, няма сумневу ў тым, што восеньская палітычная кампанія й сапраўды будзе "гарачай". Прычым горача будзе ня толькі на традыцыйным перакрыжаваньні "апазыцыя – улада", але і па лініі "народ – апазыцыя", а таксама – унутры самой апазыцыі. Бо ў Беларусі, зноў жа традыцыйна, усё ў вялікай ступені залежыць ня толькі ад таго, як складуцца ўнутраныя фактары, але і як лягуць "зьнешнепалітычныя карты"...

Юры ПАЦЁМКІН,
журналіст

Ці зробіць апанэнт свой крок насустрач...

Прадстаўнікі Кансэрватыўна-Хрысьціянскае партыі – БНФ напрыканцы мінулага тыдня перадалі кіраўніку Кансультацыйна-назіральнае групы АБСЭ ў Менску Гансу-Георгу Віку палітычную заяву. Аўтары яе, на падставе рашэньня Сойму КХП – БНФ, патрабуюць спыніць дзейнасьць менскае групы АБСЭ ў напрамку прапаганды восеньскіх выбараў, зьняць з пасады сп. Віка, а таксама – не дасылаць у Беларусь міжнародных назіральнікаў.

У заяве, падпісанай в.а. кіраўніка партыі Юрыем Беленькім гаворыцца, што ўлада рыхтуе канчатковую здачу Беларусі Расеі шляхам абраньня псэўдапарлямэнту, які выканае любую волю Аляксандра Лукашэнкі. У выпадку ж прызнаньня Захадам вынікаў гэтых выбараў здача беларускае незалежнасьці стане пытаньнем часу і можа набыць міжнароднае прызнаньне.

На думку кіраўніцтва партыі, некаторыя палітычныя колы Заходняй Эўропы, у тым ліку нямецкая дыпляматыя, нямала спрыяюць расейскай акупацыі Беларусі. Аўтары заявы сьцьвярджаюць, у прыватнасьці, што супрацоўнікі КНГ АБСЭ ў Менску й яе кіраўнік, нямецкі дыплямат Ганс-Георг Вік вядуць актыўную падрыхтоўчую працу да псэўдавыбараў. Па словах Ю.Беленькага, "спадар Вік сваю місію ня выканаў". Задача эўрапэйскіх пасланцоў – дамагацца ў нашай краіне дэмакратычных пераўтварэньняў, а не легітымізацыі рэжыму.

Спадар Вік прыняў дэлегацыю КХП – БНФ, меў зь ёю гутарку і азнаёміўся з тэкстам заявы. Ён выказаў нязгоду з тым, што АБСЭ "заклікае беларускую апазыцыю браць удзел у выбарах". Вынікам сустрэчы сталася адмова кансэрватыўных фронтаўцаў ад наладжваньня пікетаваньня менскага офісу КНГ АБСЭ.

Рэдакцыйны АГЛЯДАЛЬНІК
па пытаньнях палітыкі

Праграма тэлебачаньня з 4 па 10 верасьня

Понедельник, 4 сентября

Праграму тэлеканалаў
мы друкуем на замову чытачоў.
Гаспадары праграмы
падаюць нам яе на расейскай.
Рэдакцыя фізычна (па часе)
не пасьпявае яе перакласьці.
Просім разглядаць гэтыя старонкі
як тэхнічна-службовы матэрыял,
які ня мае дачыненьня да зьместу
й характару нашай газэты.

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
8.00 Резонанс.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 Здоровье.
10.15 Мультфильмы.
10.35 Теленавигатор.
11.10 «Все мои дети».
11.55 «Судьба человека».
12.25 Музыка без границ.
14.45 Фильмы братьев Люмьер.
15.10 «Маугли». 1-я серия.
15.30 «Сегодня и ежедневно».
16.35 Авто-парк.
16.45 Премьера песни.
17.10 Столица.
17.40 «О времени и о себе».
18.00 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.15 Политические диалоги.
19.50 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Богач, бедняк...» Худ. фильм.
23.05 Третий тайм.
23.45 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Поле чудес.
10.25 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Звездный час.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Маски-шоу.
18.05 Худ. фильм «Седьмая пуля».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Тысячелетие».
21.55 «Чай-Ф». 15 лет. Все только начинается».
23.45 «Майк Хаммер: Песня Вики».

РОССИЯ

8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
8.15, 0.15 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня Де Монсоро».
18.00 «Истории любви».
19.30 Подробности.
19.55 «Следствие ведут знатоки».
21.40 Док. фильм «Август».
22.30 После «Вестей».
22.40 «Следствие ведут знатоки». 2-я серия.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Тайны следствия». Закл. с.
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 Вчера в «Итогах».
12.45 Куклы.
13.30 Криминал.
14.00 Старый телевизор.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
16.35 Впрок.
16.45 Футбольный клуб.
17.40 Криминал.
18.25 Герой дня.
18.50 «Бандитский Петербург».
19.55 «Мельницы богов».
21.45 «Криминальная Россия».
22.20 Профессия - репортер.
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Княжна Мери». Худ. фильм.
13.45 Мультипликация 30 - 40-х годов.
14.20 «Музыка жизни». И.Архипова.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Поклонникам Терпсихоры.
15.55 Мир авиации.
16.20 Живое дерево ремесел.

НА КАНАЛЕ БТ

13.10 Пунктир.
13.40 Видеодром.
14.00 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 Астро-дайджест.
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 Мультсериал.
9.15 «Последнее плавание». Боевик.
16.30 «Таггерт».Телесериал.
17.25 «Жизнь природы».
17.55, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.00 Тяжелый день.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Сверстницы». Худ. фильм.
22.20 Астро-дайджест.
22.25 «Пропавшие среди живых». Детектив.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Земля-воздух».
10.00 Х-Фактор.
10.30 «Все в сад!».
11.05 «Катастрофы недели».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.45 «Ветеринарная скорая помощь» Док.фильм.
19.10 Мультфильм.
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «Однажды в Китае».
23.05 Спорт. программа.

Вторник, 5 сентября

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.10 Новости.
8.10 Политические диалоги.
8.40 Потребительская корзина.
9.15 «Миллион приключений. Остров Ржавого генерала». Худ.фильм.
10.20 «На волне взаимопонимания».
11.15 «Все мои дети».
12.00 Третий тайм.
12.35 Фестиваль цирков в Масси.
13.10 Худ.фильм «Водитель автобуса».
14.15 Туробъектив.
15.15 «Маугли». 2-я серия.
15.35 «Полет в страну чудовищ». Худ.фильм.
17.15 «И снова оперетта».
17.55 «Сити».
18.44 МСН.
19.20 «Москва — Минск».
19.55 «Все мои дети».
20.45 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 Благотворительная акция ООН «Нэт Эйд».
22.25 «Богач, бедняк...» Худ. фильм.
23.40 Музыкальный салон.
0.20 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.45 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Пока все дома.
10.00 Здоровье.
10.30 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Царь горы.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Комедия «Раз на раз не приходится».
19.05 Жди меня.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Полная безопасность».
21.55 Док. детектив. «Затмение в Катманду».
23.00 А.Гордон. «Собрание заблуждений».
23.30 «Темные небеса».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Москва — Минск.
7.50 Доброе утро, Россия.
8.15, 1.40 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня Де Монсоро».
18.00 «Истории любви».
19.30 Подробности.
19.55 Детектив «В последнюю очередь».
21.40 Премьера док. фильма «Август». Часть 2-я.
22.30 После «Вестей».
22.45 Мужчина и женщина.
23.35 «Рассекая время». Док. фильм.
0.00 Худ. фильм «Странное время».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Комедия «Штрафной удар».
13.30 «Один день почетного гражданина Боброва».
14.00 Старый телевизор.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.25 Герой дня.
18.50 «Бандитский Петербург».
19.55 «Мельницы богов».
21.45 Суд идет.
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Актропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Бэла». Худ. фильм.
13.45 Мультипликация 30 - 40-х годов.
14.15 «Музыка жизни». И.Архипова.
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Поклонникам Терпсихоры.
15.50 Светлана.
16.20 Живое дерево ремесел.

НА КАНАЛЕ БТ

14.25 Тяжелый день.
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.15 «Пропавшие среди живых». Детектив.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 Мультфильм.
17.30 «Дикая природа».
17.55, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.00 Бобруйский вариант.
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Детройт — город рока». Комедия.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ. фильм «Отражение».
10.05 «Мистер Убийство».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 Мультфильм.
18.40 «Пляж».
19.25 «Поздравления».
21.00 «Мир Анны Уокер. Синай». Док. фильм.
21.25 Высокая мода.
21.35 «Майкл» Худ.фильм.
23.15 Спорт. программа.

Среда, 6 сентября

БТ

6.30, 7.10 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
8.10 «Сегодня с вами...»
8.40 Потребительская корзина.
9.10 «Садко». Фильм-сказка.
10.35 Компьютерный полигон.
11.15 «Все мои дети».
12.00 Цикл «Древо жизни».
12.25 Зорная percтань.
13.10 «Водитель автобуса». Худ. фильм.
14.15 Мультфильм.
15.10 Мультфильм.
15.20 Видимо-невидимо.
16.30 «5 х 5».
17.10 Л.Минкус. Па-де-де из балета «Баядерка».
17.25 «Макаенка, 9».
17.55 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.15 Лотерея «Толока».
19.25 «Наши песни».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.45 Благотворительная акция ООН «Нэт Эйд».
22.25 «Богач, бедняк...» Худ. фильм.
23.50 Королевская охота.
0.30 Криминальная хроника.
0.35 Футбол. «БАТЭ»(Борисов) — «Неман-Белкард» (Гродно). 2-й тайм.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.40 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Маски-шоу.
9.50 Жди меня.
10.35 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 Зов джунглей.
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 СС-18. Между небом и землей.
17.50 Боевик «Пока не грянул гром».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Полная безопасность».
21.55 Как это было.
22.55 «Цивилизация».
23.30 «Темные небеса».

РОССИЯ

8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
8.15, 1.50 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 Чемпионат России по футболу. «Черноморец» — «Локомотив».
19.30 Подробности.
19.55 Худ. фильм «База».
22.30 После «Вестей».
22.45 «И дольше века».
23.25 «Умышленное убийство». Худ. фильм.
1.05 «Футбол + ТВ».

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.30 «В нашу гавань заходили корабли».
12.30 Фитиль.
12.40 «Среда».
13.30 «Я и моя собака».
14.00 Старый телевизор.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие потехасски».
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.25 Герой дня.
18.50 «Бандитский петербург».
19.55 «Мельницы богов».
21.45 Совершенно секретно.
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 «Максим Максимыч», «Тамань». Худ. фильмы.
12.55 Жены гениев.
13.45 Мультипликация 30 - 40-х годов.
14.20 «Музыка жизни».
14.45 Телеэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Религии мира.
16.20 Живое дерево ремесел.

НА КАНАЛЕ БТ

14.25 Бобруйский вариант.
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!»
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.50 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.15 «Детройт — город рока». Комедия.
16.30 «Таггерт». Телесериал.
17.20 «Мир скорости». Тележурнал.
17.55, 20.00 «Праздник в вашем доме».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 Спорт планеты.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Боевик «Убийственное оружие».
10.10 «Мистер Убийство».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.40 Док. фильм.
19.05 Мультфильмы.
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ.фильм «Блуждающая пуля».
23.00 Спорт. программа.

Четверг, 7 сентября

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 23.35 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.15 Сельчане.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Королевская охота.
9.40 Мультфильмы.
10.25 «Телевизионный Дом кино».
11.15 «Все мои дети».
12.00 Цикл «Древо жизни».
12.25 «Шедевры Национального художественного музея».
12.45 Киноочерк.
13.10 Худ.фильм. «Ищите женщину».
14.25 Фильм-концерт Никитиных.
15.15 «Маугли».
15.55 «Фантазия». Киноочерк.
16.05 Концерт.
17.10 Арсенал.
17.35 Усадьба.
18.00 Сериал «Сити».
18.49 МСН.
19.20 «Премьер-парад».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 «Богач, бедняк...» Худ. фильм.
23.05 Крок.
23.45 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.50 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 М. Эскина в программе «Женские истории».
9.50 Человек и закон.
10.35 «Песня года».
13.30 «Вместе».
14.20 Мультсериал.
14.45 «100%».
15.10 ...До шестнадцати и старше.
15.45 Вкусные истории.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 «Каламбур».
18.00 Худ. фильм «Тайны мадам Вонг».
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 «Полная безопасность».
21.55 «Другая жизнь».
23.05 «Посмотри».
23.35 «Темные небеса».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40 Доброе утро, Россия.
8.15, 2.10 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».

16.30 «Сам себе режиссер».
17.00 «Графиня Де Монсоро».
18.00 «Истории любви».
19.30 Подробности.
19.55 «Волкодав». Худ. фильм.
22.30 После «Вестей».
22.45 «Платинум». Док. фильм.
23.25 Детектив «Шанхайский сюрприз».
1.10 Горячая десятка.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Комедия «Отцы и деды».
13.30 Служба спасения.
14.00 Старый телевизор.
15.35 Боевик «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.25 Герой дня.
18.50 «Бандитский Петербург».
19.55 «Мельницы богов».
21.45 Независимое расследование.
22.40 Тушите свет.
23.00 Сегодня в полночь.
23.30 «Антропология».

КУЛЬТУРА

15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 «Друзей моих прекрасные черты».

«МОГИЛЕВ-1»

16.30 «Из жизни женщин».
17.00 Ток-шоу «Я сама».
18.00, 20.00 «Праздник в вашем доме».
18.50 Мультфильм.
19.00 «Откровенно...».
19.20 Телемагазин.
19.30 День области.
21.00 «Только ты».
21.45 Астро-дайджест.
21.50 «Странные дела». Мелодрама.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ. фильм «Конан-разрушитель».
10.05 «Мистер Убийство».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.30 «За пределами науки. Опасность в небе». Док. фильм.
18.55 Мультфильмы.
19.25 «Поздравления».
21.00 «Тайны паровоза» Док. фильм.
21.23 Высокая мода.
21.35 Худ.фильм «Лунный свет».
23.10 Спорт. программа.

•• Пятница, 8 сентября ••

БТ

6.30 Доброе утро, Беларусь!
7.00, 9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.20 Новости.
7.10 Доброе утро, Беларусь!
8.10 Столица.
8.40 Потребительская корзина.
9.10 Мультфильм.
9.20 Усадьба.
9.45 Песню берите с собой.
10.40 Сделано в Беларуси.
11.10 «Все мои дети».
11.55 Земляки.
13.15 «Ищите женщину». Худ. фильм.
15.10 «Маугли». 5-я серия.
15.30 «Хозяйка Несвижа», «Несвижский фарный». Док. фильмы.
16.25 «Риск-версия».
17.15 Марсово поле.
17.35 «Шедевры Национального художественного музея».
17.55 Сериал «Сити».
18.44 МСН.
19.15 Бездельник.
19.40 «Нарисуйте мне дом».
19.55 «Все мои дети».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.35 Событие.
21.50 Худ.фильм «Асса».
0.30 Криминальная хроника.

ОРТ

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Новости.
8.20 «Вавилонская башня».
9.20 Смехопанорама.
9.55 Вкусные истории.
10.00 «Андрей Петров: о кино и не только».
13.30 «Вместе».
14.20 КВН-2000.
15.55 «Вавилонская башня».
17.30 Джентльмен-шоу.
17.55 Человек и закон.
18.40 Поле чудес.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
20.45 Детектив «Убийство - это просто».
22.50 Худ.фильм «Глаза смерти».

РОССИЯ

7.00, 8.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 Вести.
7.30 Семейные новости.
7.40 Доброе утро, Россия.
8.15, 0.50 Дежурная часть.
8.35 Мультсериал.
9.00 «Мануэла».
10.30 «Санта-Барбара».
16.30 Мелодрама «Если можешь, прости».
18.00 «Истории любви».
19.30 Подробности.
19.55 «Наше дело».
20.55 «Аншлаг» и К°.
22.30 После «Вестей».
22.45 Худ. фильм «Ночной убийца».
0.20 Формула скорости.

НТВ

5.00 Сегодня утром.
7.55 «Бандитский Петербург».
9.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
9.25 «Любовь и тайны Сансет Бич».
11.25 Худ. фильм «Последний дюйм».
13.30 «Русский бунт». Фильм о фильме.
14.00 Старый телевизор.
15.35 «Крутой Уокер: правосудие по-техасски».
16.35 Впрок.
16.45 «Она написала убийство».
17.40 Криминал.
18.45 «Глас народа».
20.05 «О, счастливчик!»
21.45 «Женский взгляд».
22.20 Худ. фильм «Выбор оружия».

КУЛЬТУРА

11.30, 13.30 Новости культуры.
11.40 Чарли Чаплин в сборнике фильмов «Фестиваль».
13.45 Мультипликация 30 - 40-х годов.
14.15 «Музыка жизни».
14.40 Телэнциклопедия.
15.00 Новости.
15.10 «Жил-был хомяк».
15.35 Религии мира.
16.20 Короткометражные фильмы.

НА КАНАЛЕ БТ

14.25 «Откровенно...».
14.45 Мультфильм.

«МОГИЛЕВ-1»

6.30,7.10 «Ранехонько!».
7.00 «Навіны раніцы».
8.05 «Саманта». Телесериал.
8.55 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
9.20 «Странные дела». Мелодрама.
16.30 «Из жизни женщин».
17.00 «За гранью возможного». Телесериал.
17.45 Мультфильм.
17.55, 20.05 «Праздник в Вашем доме».
19.15 Телемагазин.
19.30 Пунктир.
21.00 «Только ты».
21.50 Астро-дайджест.
21.55 Рейтинг-фильм.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
8.10 Худ. фильм «Приговор».
10.10 «Мистер Убийство».
11.00 «Морская полиция».
15.00 ТВ на польском.
18.00 «Победоносный голос верующего».
18.45 Сериал «Пляж».
19.30, 20.30 «Поздравления».
20.15 «В гостях у бабки Агапки».
21.20 Высокая мода.
21.30 Худ. фильм «Первый рыцарь».
23.40 Муз. программа.

•• Суббота, 9 сентября ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Сущность.
8.30 Усадьба.
9.00, 15.00, 19.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 «Сегодня с вами...»
9.50 «Индаба».
10.15 «Все нормально, мама!»
10.45 Компьютерный полигон.
11.15 «Одиссея команды Кухто».
11.35 Вершина мира.
12.00 Книгосбор.
12.30 «Одна судьба ценою в жизнь».
13.15 «На гребне волны».
14.00 Сделано в Беларуси.
14.15 МСН.
14.30 Познай себя.
15.10 Олимп.
15.40 «Все мы родом из детства».
16.35 Фильмы братьев Люмьер.
19.15 Из достоверных источников.
19.35 Кинокомедия «Подкидыш».
20.45 Премьера песни.
21.00 Панорама.
21.50 «Христофор».
22.08 Худ. фильм «Леди-ястреб».
0.10 Видимо-невидимо.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Слово пастыря.
7.25 «Все путешествия команды Кусто».
8.15 Играй, гармонь любимая!
8.45 «Ералаш».
9.10 Смак.
9.30 Спасатели.
10.00 «С легким паром!»
10.35 Утренняя почта.
11.05 Худ. фильм «Продлись, продлись, очарованье».
12.45 Вкусные истории.
13.00 В мире животных.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 «Горец».
15.05 Седьмое чувство.
15.45 Мультазбука.
16.05 Премьера программы «Другая жизнь».
17.15 Док. детектив. «В случае промедления — расстрел». Дело 1998 года.
17.45 «Жизнь замечательных людей».
18.25 Комедия «Неподдающиеся».
20.00 Программа С. Доренко.
20.55 Боевик «Миньон».
22.45 Худ. фильм «Романтическая англичанка».

РОССИЯ

6.30 Диалоги о рыбалке.
7.00 Премьера фильма-сказки «Калоши счастья».
8.30 Мультсериал.
9.00 Доброе утро, страна.
9.50 «Сто к одному».
10.35 Сам себе режиссер.
11.05 «Друзья-II».
11.35 Золотой ключ.
12.00 «Комиссар Рекс».
13.00, 19.00 Вести.
13.20 Мелодрама «Табор уходит в небо».
15.00 «Международная панорама».
16.00 «Пресс-клуб».
17.00 Моя семья.
18.00 «Два рояля».
19.35 «Городок».
20.15 Мелодрама «Хорошие и плохие».
22.00 Худ. фильм «Акулы».
23.45 Чемпионат мира «Формула-1».
0.55 «Киношок-2000».

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
7.15 «Глас народа».
8.15 «О, счастливчик!»
9.15 Криминал. «Чистосердечное признание».
9.40 «Экстремальные ситуации».
10.25 «Растительная жизнь».
11.25 Большие деньги.
11.55 Худ. фильм «Старая, старая сказка».
13.40 «В нашу гавань заходили корабли».
14.40 «Свидетель века».
15.30 Профессия - репортер.
15.50 «Женский взгляд».
16.20 «Я и моя собака».
16.50 «Она написала убийство».
18.35 Герой дня без галстука.
19.00 «О, счастливчик!»
19.50 Сериал «Охота на Золушку».
21.45 Боевик «Последний из могикан».
23.50 Боевик «Кровавый лилипут».

КУЛЬТУРА

9.05 «Айстенок».
9.30 «Российский курьер».
10.10 «Вольный ветер». Худ. фильм.
11.30 Мультфильмы.
12.00 Бабушкины рецепты.
12.15 Мой цирк.
12.40 Второй концерт для фортепиано с оркестром.
13.30 Новости культуры.
13.45 Рассказы старого сплетника.
14.10 «Джефферсон в Париже». Худ. фильм.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Буденовка». Фильм-детям.
16.15 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
16.40, 18.55 «Праздник в вашем доме».
18.10 «Эко-Пойнт».Телесериал.
20.15 Телемагазин.
20.30 «Последняя санкция». Боевик.
21.55 Видеодром.
22.20 «Мама,не горюй!» Комедия.
23.45 Астро-дайджест.
23.50 «Детская игра». Мистика.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
7.35 Дорожный патруль.
7.50 Ваша музыка:группа «Русская душа».
8.35 Диск-канал.
9.10 «Про любовь».
9.40 «Бис».
10.15 Театральный понедельник.
10.50 «Пальчики оближешь».
11.20 «Без вопросов».
12.00 Новости.
12.15 Худ. фильм «Подводная лодка Т-9».
13.50 «Наши любимые животные».
14.25 «Своя игра».
14.55 «Х-Фактор».
15.25 СВ-Шоу.
16.25 Мультфильм.
17.00, 18.30 «Поздравления».
18.00 «Благая весть с Риком Реннером».
19.30 Худ.фильм «Меч короля Артура».
21.00 Высокая мода.
21.10 Худ. фильм «Храброе сердце».
22.35 Муз. программа.

•• Воскресенье, 10 сентября ••

БТ

7.00 Доброе утро, Беларусь!
8.00 Мультсериал.
8.30 Здоровье.
9.00, 15.00 Новости.
9.10 Потребительская корзина.
9.25 Мультиклуб.
9.55 «Индаба».
10.20 Туробъектив.
10.45 «Все нормально, мама!»
11.15 «Премьер-парад».
11.40 Арсенал.
12.10 Золотые ключи.
12.40 Ток-шоу «Это — XXI».
13.30 «На гребне волны».
14.15 МСН.
14.30 Сельчане.
15.10 «Сегодня с вами...»
15.40 Белорусский дом.
16.10 Теленавигатор.
16.30 «Шайка юного Янсона». Худ. фильм.
17.55 Футбол. «Торпедо-МАЗ» — «Динамо». 2-й тайм.
19.00 «Судьба человека».
19.30 Стадион.
20.00 Резонанс.
20.55 Ток-шоу «Карамболь».
21.30 Кинокомедия «Свадьба в Малиновке».
23.00 Суперобраз XXI века.
23.30 Столичный хит.
0.10 Авто-парк.

ОРТ

7.00, 9.00, 14.00, 17.00 Новости.
7.10 Служу России!
7.40 «Аладдин».
8.10 Утренняя звезда.
9.10 «Непутевые заметки».
9.30 Пока все дома.
10.05 «Альф».
10.35 Здоровье.
11.05 Худ.фильм «Анна от 6 до 18».
13.00 Клуб путешественников.
13.45 История одного шедевра. Русский музей.
14.10 «Горец».
15.05 Семь бед — один ответ.
15.20 «101 далматинец», «Новые приключения Винни-Пуха».
16.15 «В поисках утраченного». Василий Ванин.
17.15 Смехопанорама.
17.50 «Ералаш».
18.05 Худ. фильм «Особенности национальной охоты».
20.00 Время.
21.00 КВН-2000.
22.35 Худ. фильм «Дьявол и десять заповедей».

РОССИЯ

6.30 «Мария, Мирабелла в Транзистории». Фильм.
7.45 Папа, мама, я — спортивная семья.
8.30 Почта РТР.
9.00 Доброе утро, страна.
9.30 «Аншлаг» и К°.
10.30 «Городок».
11.00 Русское лото.
11.40 Федерация.
12.15 Парламентский час.
13.00 Вести.
13.20 Диалоги о животных.
14.10 Планета Земля.
14.55 Чемпионат мира «Формула-1».
17.00 Сам себе режиссер.
17.30 «Маросейка, 12».
19.00 Зеркало.
20.00 Худ. фильм «Месть».
21.50 Трагикомедия «Небо в алмазах».
23.40 Реальное кино.
0.05 Док. фильм.

НТВ

7.00, 9.00, 11.00, 15.00 Сегодня.
7.15 «Охота на Золушку».
8.10 «О, счастливчик!»
9.20 Путешествия натуралиста.
9.50 Без рецепта.
10.20 «Полундра».
11.30 Служба спасения.
12.00 Детектив «Ночной патруль».
13.50 «Криминальная Россия».
14.25 «Рублевая зона».
15.30 Большие родители.
16.00 Док. сериал «Шпионские игры».
16.55 «Она написала убийство».
18.00 Итоги.
19.35 Куклы.
19.50 «Охота на Золушку».
21.00 «Итого».
21.25 Что? Где? Когда?
22.45 «Неприкасаемые».

КУЛЬТУРА

9.05 «ДТА».
9.30 «Чудак из 5-го «Б». Худ. фильм.
10.55 А.Шнитке. «Трио-соната».
11.25 «Консилиум».
11.50 Архитектурная галерея.
12.05 Графоман.
12.30 Мультфильм.
13.00 «Мой Эрмитаж».
13.30 Новости культуры.
13.45 «Осенние портреты». Вячеслав Нечаев.
14.10 «Джефферсон в Париже». Худ. фильм. 2 серия.

«МОГИЛЕВ-1»

15.00 «Скарбы». «Магілеўская прыпеўка-2000".
15.30 «Новые приключения гномов». Мультсериал.
16.00 «Приключения Толи Клюквина». Фильм-детям.
17.05 «Сейлормун снова с нами». Мультсериал.
17.50 «Встреча с...».
18.40 «Эко-Пойнт».
19.25 Телемагазин.
19.40 «Покажи мне любовь». Драма.
21.10 Астро-дайджест.
21.15 «Однажды вечером».
22.05 «Легион».Фантастичекий боевик.

2-Й КАНАЛ

7.00 «Энергетический завтрак».
7.30 Дорожный патруль.
7.45 «Амба-ТВ».
8.15 «Ле-Go-Go».
8.45 «Star Старт».
9.20 «ФАSОН».
9.55 «Фактор успеха».
10.25 «Все в сад!»
10.50 «Шоу Бенни Хилла».
11.50 Канон.
12.20 Дорожный патруль.
12.40 Худ. фильм «Девушка с характером».
14.15 «Вы-Очевидец».
15.15 «И снова 33 квадратных метра».
15.50 «О.С.П.—лучшее».
16.20 Мультфильм.
17.00, 18.30 «Поздравления».
18.00 Джойс Майер «Жизнь в слове».
19.30 Худ.фильм «Дикая Америка».
21.15 Высокая мода.
21.25 Худ. фильм «Храброе сердце».
23.00 Муз. программа.

ПАВЕДАМЛЯЮЦЬ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Шклову

Дэмакратычныя арганізацыі правялі сустрэчу з моладзю горада. На нефармальную імпрэзу, якая адбылася на беразе рачулкі Серабранка, сабралася больш за 30 чалавек.

Пасьля гаворкі на тэму парлямэнцкіх выбараў для моладзі ў адной з хатаў, што сталася своеасаблівай відэазаляй, быў наладжаны прагляд апошніх беларускіх палітычных стужак "Незвычайны канцэрт" і "Страх". Кожны прысутны вырашыў далучыцца да прагляду гэтых фільмаў як меней па аднаму свайму знаёмцу.

Сталася вядомым, што жонка Яўгена Мікалуцкага, якая раней абвяшчала свой намер вылучыцца ў парлямэнцкія кандыдаты, адмовілася ад гэтага намеру.

Усе камуністычна настроеныя сілы раёна выказваюць падтрымку Ў.Канаплёву. Рэальна хоць бы троху яму можа процістаяць "афганец" Н.Шчацько, якога з дня на дзень чакаюць у раёне.

Раён зь цікавасьцю чакае вынікаў працы адмысловай камісіі па расьсьледваньні паводзінаў загадчыцы аддзела райвыканкаму Васільевай.

Цікавасьць падаграецца тым, што яна адначасна зьяўляецца намесьніцай старшыні раённай камісіі па субсыдыях на набыцьцё жыльля. Праз гэтую інстанцыю і прайшло рашэньне аб выдзяленьні значнай грашовай дапамогі для куплі хаты. Аднак сталася вядомым, што асоба, якая атрымала гэтыя грошы, ёсьць фіктыўнай, а гаворка ідзе пра хату, дзе жывуць бацькі загадчыцы райвыканкамаўскага аддзелу.

Аляксандар ШЧАРБАК

...з Горак

Днямі каровы калгасу "Ракцянскі" паелі і вытапталі некаторыя гарадзкія "шэсьць соткаў", што неасьцярожна разьмешчаныя блізу гаспадарчых палетказ.

Летась гэта скончылася шэрагам напружаных і злых разьбіральніцтваў у судзе. Сёлета гараджане пакуль шукаюць праўду ў выканкамаўскіх кабінэтах. Адметна й тое, што калгасныя буронкі, нягледзячы на "доппаёк", не прыбаўляюць у надоях.

Раённаму аддзелу культуры цяпер належаць 2 фэрмы, якія замацаваныя за майстрамі сьпеваў і баяну рашэньнем выканкаму.

Таксама зрабілі з усімі іншымі бюджэтнымі арганізацыямі. Ядуць дзяржаўныя сродкі (хаця якія там сродкі ў рэжысэраў, мэдыкаў ці настаўнікаў!), вось і мусяць плаціць ударнай працай па надоях і прывагах.

Райцэнтар можа патануць у гаўне з-за непрацуючай каналізацыі. Клопату дадае адсутнасьць ачышчальнай сыстэмы на вялізным жывёлагадоўчым комплексе, чые атрутныя сьцёкі лёгка дастаюць горад.

Шэсьць гадоў як развальваецца "замарожаная" будаўнікамі з-за недахопу сродкаў раённая больніца... Гэта ведаюць усе гараджане й абласное начальства. Невядома, ці даведаўся пра гэта Лукашэнка ў часе сваёй нядаўняй паездкі ў раён.

Віктар КАРАЛЬКОЎ

...зь Бялынічаў

Абласны камітэт па працы разам зь мясцовым сельскім прафсаюзам праверылі сыстэму і парадак аплаты працы ў бялыніцкім калгасе "Наша перамога". Паводле калектыўнай дамовы штомесячны заробак калгасьнікі павінны атрымліваць не пазьней за 20-ае чысло наступнага месяца.

Аднак апошні раз, у жніўні, яны атрымалі заробак за сакавік. Начальства апраўдваецца тым, што людзі дрэнна працуюць, недадаюць прадукцыі. Каб пагасіць запазычанасьць па заробках, гаспадарка вымушаная была прадаць у Магілёў збожжа з новага ўраджаю, чаго пры іншых абставінах ня стала б рабіць. Затое зь людзьмі разьлічыліся.

Аднак напаткала іншая навала. Жывёлаводы і даяркі загуляліся так, што фэрма за тры дні да звычайнай колькасьці малака не далічылася ажно 600 кg., паколькі кароў папросту не было каму падаіць. Вінаватыя апраўдваліся такім чынам: маўляў, атрымаеш грошы са спазьненьнем, зьедзеныя інфляцыяй, раздасі даўгі – толькі й застаецца, што на некалькі бутэлек гарэлкі. Ад сораму перад дзецьмі за сваё жабрацтва і п'еш...

Міхась КАРПЕЧАНКА

БЕЛАПАН для «ТМ»

Кіраўніца грамадзкага аб'яднаньня "Яблоко" Вольга Абрамава, актывіст Аб'яднанай грамадзянскай партыі Уладзімер Навасяд і журналіст Аляксандар Фядута накіравалі ў АБСЭ адмысловае пасланьне.

У ім яны просяць прыслаць міжнародных назіральнікаў на восеньскія выбары ў Палату для забесьпячэньня іхняй празрыстасьці. Як паведаміла В.Абрамава: "Гэта была наша прыватная ініцыятыва. Калі мы ўбачылі, што адбываецца з выбарамі і байкотам, і як па нашых акругах пайшлі людзі з агітацыяй з адпаведных камандаў, то нам стала зразумела, што будзе ўяўляць сабой гэтая кампанія з боку радыкальнай апазыцыі, і мы вырашылі зьвярнуцца з гэтым пасланьнем". Яна таксама лічыць, што назіраньне за выбарамі не азначае іхняга прызнаньня або непрызнаньня з боку эўрапейскіх структураў. Той жа думкі прытрымліваецца й У.Навасяд, які зазначыў, што назіральнікі павінны засьведчыць той стан справаў, які існуе насёньня ў краіне: "Я думаю, што ў выпадку адсутнасьці назіральнікаў Эўропа ня будзе мець прававых падставаў, каб аб'ектыўна меркаваць аб тым, што адбываецца ў Беларусі".

●

Маці зьніклага ў Беларусі апэратара ОРТ Дзьмітрыя Завадзкага Вольга мае надзею на вяртаньне свайго 28-гадовага сына.

Ейная надзея грунтуецца на тым, што апошнім часам сьледзтва актыўна распрацоўвае вэрсію, зьвязаную з камандзіроўкай Дзьмітрыя ў Чачэнію й інтэрвію наконт гэтага ў студзеньскім нумары "Белорусской деловой газеты". Пасьля апублікаваньня таго інтэрвію Завадзкаму сталі званіць невядомыя і прасіць аб сустрэчы. Аднак ён адмаўляўся.

Паводле словаў В.Завадзкай, першапачаткова следчыя распрацоўвалі іншыя вэрсіі. Допыты пра сяброў, сям'ю і знаёмых праходзілі тады без цырымоніяў і ледзь ня скончыліся нэрвовым зрывам жонкі Дзьмітрыя Сьвятланы. Праяўленая сьледчымі вельмі добрая дасьведчанасьць аб прыватным жыцьці Дз.Завадзкага ускосна сьведчыць, на думку Вольгі Рыгораўны, што за яе сынам органы сачылі. Прычым, хутчэй за ўсё, сачэньне працягвалася і ў дзень ягонага зьнікненьня. Як вядома, некалькі людзей па гэтай справе ўжо затрыманыя, аднак на просьбу жонкі Сьвятланы аб тым, каб далі ёй праслухаць галасы затрыманых, каб параўнаць іх з галасамі тых, хто тэлефанаваў Дзьмітрыю пасьля ўзгаданага інтэрвію, сьледчыя адказалі, што ў гэтым няма неабходнасьці.

●

Кансультацыйна-назіральная група АБСЭ ў Беларусі выказала сумненьні ў аб'ектыўнасьці разгляду касацыйнай скаргі дэпутата Вярхоўнага Савету 13-га скліканьня, прадпрымальніка Андрэя Клімава, а таксама Леаніда Валковіча й Івана Лук'янчука.

23 жніўня судовая калегія па крымінальных справах Менскага гарадзкога суда пакінула безь зьмяненьня прысуд у дачыненьні да Клімава – 6 гадоў пазбаўленьня волі, Валковіча – 4 гады й Лук'янчука – 3 гады (умоўна). Як зазначаецца ў паведамленьні КНГ, "суд ня выкарыстаў усе меры, прадугледжаныя ў законе для ўсебаковага, поўнага і аб'ектыўнага дасьледаваньня акалічнасьцяў справы". Таксама на працягу судовага разгляду гэтае скаргі КНГ уважліва занатавала ўсе заўважаныя парушэньні беларускіх законаў.

●

Сем чалавек загінулі ў агні пажараў, што адбыліся ў сельскай мясцовасьці Беларусі з 25 па 27 жніўня.

Як паведамілі ў прэс-службе Міністэрства па надзвычайных сытуацыях, прычынай узьнікненьня пажараў у шэрагу выпадкаў сталася неасьцярожнасьць гаспадароў падчас паленьня. Менавіта так загінуў адзін чалавек у вёсцы Зарэчча Краснапольскага раёну нашай вобласьці.

БЕЛАПАН для «ТМ»

У правінцыі Беларусі больш, чым у сталіцы

"У рэгіёнах рэсурсовыя цэнтры зьяўляюцца своеасаблівымі лакаматывамі грамадзкай актыўнасьці", – гэтак лічыць выканаўчы дырэктар Беларускай асацыяцыі рэсурсовых цэнтраў (БАРЦ) Алесь Казак.

Супрацоўнікі Асацыяцыі, маючы на мэце натаваньне правінцыйных падзеяў, тым самым актывізуюць жыцьцё айчыннае глыбінкі.

БАРЦ працуе ня толькі зь недзяржаўнымі грамадзкімі арганізацыямі, але й з палітычнымі партыямі, прафсаюзамі, мясцовымі сродкамі масавай інфармацыі. Алесь Казак назваў актыўных людзей з правінцыі апантанымі. Маючы меркаваньне, што беларуская правінцыя зараз зусім ня гэтакая, якою яна павінная быць, што людзі жывуць ня гэтак, як яны заслугоўваюць, Асацыяцыя рэсурсовых цэнтраў шукае гэтых самых апантаных людзей, чыннасьць якіх мае быць скіраваная на пераменнасьць жыцьця ў рэгіёнах Беларусі. Зрэшты, Алесь Казак выказаў досыць арыгінальнае трактаваньне правінцыйнай актыўнасьці:

– Дзейнасьць гэткіх апантаных людзей скіраваная, першшым чынам, на сябе. Мы трымаемся такога прынцыпу – пераменяючы сябе, мы зьмяняем наваколле. Мы здаемся, напэўна, нелягічнымі. Аднак працуючы "на сябе", мы зьмяняем асяродзьдзе й адносіны людзей міжсобку. Усім ад гэтага толькі лепей. Мы многа каму дапамагаем, калі ёсьць сустрэчны рух. Толькі праз ініцыятыву на месцах мы можам зьмяніць нешта ў Беларусі. Гэтага не адбываецца па загадзе зь Менску. Так спрабавалі зрабіць, але – цяпер бачна! – не атрымалася. Беларусь знаходзіцца ў мястэчках, у вёсках. Яе там значна больш, чым у Менску.

Асацыяцыя аб'ядноўвае рэсурсовыя цэнтры краіны *(у Магілёве такім ёсьць "Кола сяброў" – "ТМ")*, вядзе дакладны ўлік актыўнасьці ды ініцыятывы, ейных вынікаў. Гэта адбываецца праз непасрэдны кантакт зь людзьмі, якія жывуць у гарадох, мястэчках і вёсках Беларусі. Гэта людзі, якія занятыя ўжо даўно ці грамадзкаю дзейнасьцю, ці культурнаю, ці выдавецкаю – а таму валодаюць найбольшым спэктрам інфармацыі. Паводле гэтай інфармацыі Асацыяцыя выдае "БАРЦ-ліст" – электронную газэтку, якая рассылаецца па кампутарнай падпісцы. Прыватная ініцыятыва, гэтакім чынам, становіцца набыткам многіх, адбываецца абмен вопытам ды ідэямі.

Пры гэтым было заўважана, што на Меншчыне, Гарадзеншчыне й Віцебшчыне адбываюцца ў асноўным грамадзкія падзеі, а, напрыклад, у Полацку існуе "Таварыства вольных літаратараў", якое ініцыюе шмат культурных імпрэзаў. Вельмі шмат інфармацыі прыходзіць з Крычаву: там і праваабарончая інфармацыя, і культурная, і сацыяльная. Тамтэйшыя грамадзкія актывісты самі ствараюць сабе інфармацыйна напоўненае жыцьцё. Спэцыфіка Гомельскага рэгіёну вызначаецца тым, што там найбольш актыўныя дабрачынныя арганізацыі – з прычыны знаходжаньня вобласьці ў чарнобыльскай зоне.

Звычайна, аднак, людзкая маса ў нашых рэгіёнах мала, на жаль, надае ўвагі таму, што адбываецца. А насамрэч падзеяў вельмі многа – і пра гэта добра ведаюць тыя, хто выяўляе цікавасьць да навакольнага жыцьця. Асацыяцыя шмат што робіць, каб такіх людзей з кожным днём большала.

Паводле радыё "Рацыя"

Падзеі лета

Мінула лета, як заўсёды, непрыкметна. Пэўна, ня самае горшае яно было: і вішань, і яблыкаў-груш, і сьліў – завалісь. Ёсьць і гуркі з памідорамі, і збажына будзе, і бульба – калі не пагніе. Зямля вельмі сырая, цяжкая. З надвор'ем не пашанціла – у пачатку лета падсушыла, а потым замачыла. Але затое было шмат грыбоў, за Лахваю на ўзгорку парасьлі шампіньёны. Во дзіва было: грыбоў на полі, хоць касой касі. А лясныя ягады не ўрадзілі, пэўна вымерзьлі вясной. А яшчэ было шмат навальніцаў. У суседняй вёсцы пярун забіў жанчыну: пашкадавала старая ў дождж карову й пабегла заганяць, а пярун яе не пашкадаваў. Пахавалі яе на сумарокаўскіх могілках. А дзьвюх нашых жанчын Бог абярог. Ішлі ў навальніцу пад парасонам, а маланка так дала ў парасон, што той адляцеў мэтраў на дваццаць. Бабы напалохаліся, але засталіся жывымі. А зусім нядаўна сусед на Спаса цэлы дзень скірдаваў салому. А ноччу ў яе патрапіла маланка, і ўся салома згарэла. Мо не дарма кажуць: не рабі ў сьвята – прыйдзе расплата.

Але галоўная падзея лета, што ад шашы да новага пасёлку паклалі асфальт. Чакалі Лукашэнку й за тыдзень зрабілі тое, чаго не маглі за 10 год. А ён узяў ды не прыехаў. Можа, так і лепш? Аднак асфальт ляжыць, і ляжыць някепска. Вось лета скончыцца, дарогі раскіснуць, а ён будзе ляжаць – едзь хоць "мэрсэдэсамі". А на самой вуліцы – усё тая ж раздрыглая гразь – і трактар не заўжды праскочыць. Адна надзея, што Лукашэнка зноў надумае прыехаць, і тады ўжо асфальт пакладуць далей. Дык калі зноў будуць выбіраць Лукашэнку? Нашы бабы ўжо гатовыя. Абы пэнсію даваў. Усё астатняе ё: хата, гарод, парсюк, куры... Ды могілкі недалёка. А што яшчэ трэба для жыцьця?

М.ШКВОРАНЬ зь вёскі Сумарокава

ХТО ЁСЬЦЬ КІМ

Паўстануць дамы на Вуліцы Мары

Лічыцца, што звычайна грамадзкай дзейнасьцю і палітыкай займаюцца жанчыны, якія ня здолелі зрэалізаваць сябе ў жыцьці асабістым. Мая ж суразмоўніца, Ірына Вярбіцкая, студэнтка факультэта эканомікі Магілёўскага тэхнічнага ўніверсытэту, прэзыдэнт магілёўскага моладзевага цэнтру "Майстэрня будучыні", адразу зьвяртае на сябе ўвагу прывабным неардынарным жаноцкім выглядам, а таксама розумам, энэргіяй і няўрымсьлівасьцю. Тут з асабістым ёсьць альбо будзе, я упэўненая, больш чым нармальна...

– Як атрымалася, што маладая цікавая жанчына стала займацца работай цяжкай, магчыма, ня толькі псыхалягічна?

– Трэба сказаць, што я не лічу сваю работу цяжкай. Зразумела, яна патрабуе велізарнай затраты энэргіі і сілаў – ня толькі ад мяне. Для ўсіх, хто прыходзіць да нас у цэнтар – гэта спосаб самарэалізавацца, зарганізаваць свой уласны час. Не сакрэт, што ў нашай краіне гэтыя магчымасьці вельмі абмежаваныя. Таму для нас гэта ня толькі работа...

– Каму і калі прыйшла думка стварыць вашу арганізацыю?

– Мы зьяўляемся структурнай адзінкай Беларускага дабрачыннага фонду "Дзецям Чарнобыля". І цэнтры, падобныя нашаму, існуюць ва ўсіх абласных і раённых цэнтрах. Зараз іх 29, і ў асноўным усе яны носяць такую назву – "Майстэрня будучыні".

– Любая назва нясе сэнсавы зьмест. Што закладалася ў гэтую?

– Пачалося ўсё з цыклю сэмінараў, у якіх пашчасьціла прыняць удзел. Яны праводзіліся ў Нямеччыне й былі накіраваныя на бізнэс-структуры, у прыватнасьці, на іх будучыню. Зь цягам часу роздум пра гэта перакінуўся на ўсё, што зьвязана з будучыняй грамадзтва – зь яго зьменамі, з гатовасьцю і падрыхтаванасьцю да іх, з фармуляваньнем мэтаў і асэнсаваньнем стратэгіі іх дасягненьня. А паколькі ў нас даўно існуе аддзяленьне дабрачыннага фонду, было й вырашана, што прыйшоў час моладзі, якая працуе ў гэтым фондзе, неяк самастойна вызначыцца. Раней я сама не была сябрам ніякай арганізацыі. Але паступова грамадзкая праца зацягнула...

– Спынімся падрабязьней на непасрэднай дзейнасьці цэнтра.

– У гэтым годзе мы канчаткова вырашыліся са структурай і сыстэмай функцыянаваньня. У нашым цэнтры ёсьць Рада, у якую ўваходзяць 10 чалавек. І кожны адказвае за свой праект. А ўсяго нас 20 чалавек ва ўзросце ад 18 да 27, якія актыўна працуюць. Таксама да нас прыходзяць дзеці, якія навучаюцца ў 7-8 клясах. У асноўным мы займаемся рэалізацыяй сацыяльных праектаў. Гэта праца ў Барсукоўскай школе-інтэрнаце. У гэтым годзе мы плануем таксама распачаць праект "Клюб маладых мацярок". Ён будзе працаваць для жанчын да 23 год і будзе складацца з сацыяльнай дапамогі й нейкіх адукацыйных мерапрыемстваў. Бо, калі зьяўляецца дзіця, на асабістае разьвіцьцё ў маці часу застаецца няшмат. Мы таксама пэрыядычна супрацоўнічаем з дабрачыннай арганізацыяй дзяцей-інвалідаў "Прамень надзеі". Акрамя гэтага, у нас існуе шэраг адукацыйных праектаў і для студэнтаў, і для тых, хто ўжо працуе. Гэта курсы замежных моваў – ангельскай і нямецкай. Асноўная ідэя гэтых курсаў у тым, каб не выкладчыкі вялі гэтыя курсы, а самі студэнты, каб гэта нагадвала нефармальны клюб. Усе, хто да нас прыходзіць, могуць пагуляць у тэніс і валейбол.

– Вось вы сказалі пра дзіцячы дом у Барсуках...

– Туды мы прыязджаем кожны месяц. Перад гэтым рыхтуем розныя спартакіяды, конкурсы самаробчых вырабаў, малюнкаў, ладзім музычныя канцэрты. Неяк разам будавалі вуліцу Мары. Кожнае дзіця намалявала дом, у якім хацела бы жыць. Потым мы ўсе малюнкі склеілі ў адзін й атрымалася адна вялікая вуліца. Другі раз яны будавалі дамы з паперы. Дзеці тут ў асноўным сацыяльныя сіроты, – у многіх зь іх жывыя бацькі. І вельмі часта дзеці просяць прывезьці паштовыя капэрты. Бо пішуць бацькам лісты. І сваім братам і сёстрам, якія раскінутыя па розных дзіцячых дамах, – большасьць гэтых дзяцей з шматдзетных сем'яў.

– Мне здаецца, што зносіны з хворымі дзецьмі – вельмі вялікі псыхалягічны цяжар...

– Я бы не сказала, што там надта хворыя дзеці. Так, у іх разумовыя здольнасьці ніжэйшыя за ўзровень звычайных дзяцей. Але сярод іх сустракаюцца таленавітыя і здольныя. Так, адна дзяўчынка так цудоўна малюе, што ў вучэльню Культуры яе маглі б прыняць нават без іспытаў. Я не магу сказаць, што зносіны зь імі вельмі ціснуць на псыхіку.

– А ці можа ісьці гаворка аб нейкай аддачы?

– Самае для нас галоўнае, што дзецям падабаецца, калі мы да іх прыязджаем. І кожны раз яны пытаюцца, калі мы прыедзем яшчэ. Гэта сапраўдная адзнака нашай працы.

– А калі б вам прапанавалі ўсё жыцьцё прысьвяціць той справе, якой вы зараз займаецеся...

– Я больш гляжу на гэта як на "нешта яшчэ" у сваім жыцьці. Зараз я вучуся ва ўнівэрсытэце, потым буду працаваць, каб у рабоце нечага дасягнуць. У мяне амбіцыяў хапае... Хоць насёньня галоўнае – усё, што зьвязанае з цэнтрам.

Гутарыла
Саша ГЖЭЛЬСКАЯ

Ці ня тыя ж "тройкі"?..

У часе праўленьня "отца всех народов" Іосіфа Сталіна сыстэма ўзаемаадносінаў дзяржавы з даносчыкамі (стукачамі) працавала абсалютна бездакорна, як добры гадзіньнікавы мэханізм.

Ланцугі брудных ды ілжывых даносаў літаральна ахуталі савецкае грамадзтва таго часу. Ад небясьпекі паклёпніцтва ня быў застрахаваны ніхто. "Стукалі" амаль усе. Дзеці даносілі на бацькоў, падначаленыя – на начальнікаў, сябры – на сяброў. Ахвяраў стукачоў хапалі людзі "з чыстымі рукамі і халоднымі сэрцамі" і валаклі ў студзёную Сібір ці, для спрашчэньня справаводзтва, стралялі ім у патыліцы з рэвальвэраў сыстэмы "Наган"...

Цяпер жа ў нашай постсавецкай краіне, калі можна так сказаць, гэтая справа вядзецца больш мякка, больш гуманна, "па-эўрапейску". Па словах кіраўнікоў шэрагу крычаўскіх арганізацыяў і прадпрыемстваў розных формаў уласнасьці, на працягу жніўня яны атрымалі спэцыяльнае распараджэньне з райвыканкаму. Паводле распараджэньня, у калектывах прадпрыемстваў неабходна сфармаваць мабільныя групы (па колькаснаму складу ня менш за тры чалавекі) з паслухмяных і палітычна надзейных работнікаў. Сьпісы сфармаваных групаў трэба перадаць у райвыканкам. Асноўнай мэтай дзейнасьці гэтых адборных людзей будзе адсочваньне палітычнага клімату ў працоўным асяродзьдзі сваіх прадпрыемстваў. Найбольш актыўных і незадаволеных ладам сёньняшняга жыцьця работнікаў яны будуць "браць на заметку". Пакуль невядома, што пляну ецца рабіць зь ненадзейнымі таварышамі па працы. Хутчэй за ўсё, на гэты конт будзе дадатковае ўказаньне "зьверху".

Цікава вось яшчэ што. Па словах чыноўнікаў Крычаўскага выканкаму, распараджэньне гэтае выдаў аблвыканкам. Такім чынам становіцца ясным, што гэта – дзяржаўная палітыка, а не самадзейнасьць мясцовых уладаў.

Андрэй КУЗЬМІН

ПАЭТЫЧНАЯ ГАСЬЦЁЎНЯ "ТМ"

...А мы ўдзячныя паэтам

Нашыя сталыя чытачы ведаюць, што па шэрагу рэдакцыйна-канцэптуальных меркаваньняў "ТМ" вельмі зрэдку друкуе паэтычнае слова. Сёньня – выключэньне. Сёньня ў нас Паэты, якія даслалі свае вершы непасрэдна на адрас "Тыднёвіка" у знак павагі да чытачоў і рэдакцыі нашага з вамі сьціплага, але ж выразнага, пасьлядоўнага і акрэсьленага выданьня.

Карлас ШЭРМАН

НАКЦЮРН

1

Адплыў я з порта
паўжыцьця рашуча,
Адплыў назад з душы маёй
паўсьмерці,
Крыло параненае ныць
балюча
Пакінуў я на беразе,
ня сьцерці
Яму гаркоту, маладзік
няскора
Прарэзваўся, раку
срабрыла скупа,
Што сьмеючыся ўпоплеч
выйшла ў мора,
Яднаючы мінулае
з наступным.
А мачта ў небе натавала
хутка
Недаўгавечныя радкі
зьдзіўленьня,
Крылом махнула чайка,
быццам хусткай,
"бывай" сказала,
зьнікнуўшы ў імгненьне
з тым крыкам, што і сёньня
не стае мне,
з карэньнем крыку
крэўнага адчаю,
які, здаўняўшы, робіцца
таемней,
які ў паганства рэхам
пазычаю.

2

Лятучых рыб было
ў адкрытым моры,
Яны маліліся перад іконай
Спакойнай поўні ў радасьці
ці ў горы,
Іконай бедных рыбакоў
спаконнай.
Касяк маіх пачуцьцяў
у маркоце
Шляхі шукаў няўцешна
і нясьмела,
А рыба кожная, як сьвечка,
ў лёце,
З душой маёй марудліва
гарэла.
Гарэлі і ўспаміны,
быццам раны,
Я страціў далягляд
і назаўсёды,
Здаецца, кожнай рыбай
апазнаны,
Зьнікаў я ў ноч, што днела
ад лагоды.

3

Да берага славянскага
прыкуты
Жыцьця свайго багаслаўляю
ветах,
Я ўспамінаю радасьці,
пакуты,
Другі мой бераг прагне згадак
гэтых:
Кунежыцьць стомленасьць
душы з пашанай,
Расплюшчвае мне вочы
для сустрэчы
З той праўдай, што ніколі
не сьпяшае
Дарогу ў сэрца асьвяціць
дарэчы.
Цяпер я ведаю, што ў сховах
часу,
У лябірынтах думак,
неспакою
Цяжкое самае – любіць
адразу,
Расьцяўшы сэрца
і жыцьцё надвое.

Алесь РАЗАНАЎ

ПАЛЯВАНЬНЕ НА ПАЦУКА

Адкуль ты ўзяўся, пацук?
Якая зьвіліна часу цябе
павяла з
сутарэньняў, які злом
прасторы выпхнуў цябе наверх?
– Як многа тут нораў
і сховішчаў, –
кажа Зьміцер, –
нібы ён ня проста адна
істота, а – цэлая чарада.
– Усюды ён сее страх, і гэта
ягоны хаўрусьнік і памагаты
ўжо, пэўна,
цікуе за намі, – кажа Язэп.
– Няма для мяне ні роздыху,
ні спакою,
пакуль не адолеем гэтай
навалы, – кажа Захар.
Мяняюцца месцамі дзень
і ноч,
раскладаюць той сьвет і гэты
карты:
направа – турма,
налева—труна,
а Зьміцер, Язэп і Захар
упарта палююць на пацука.

ЛЕТА

Да ракі нахіліліся агароды.
Сьлеюць сады.
Прастора адкрылася
і паўнатою
поіць рамонкі і дзьмухаўцы.
Над белым палацам паволі
згрувашчваюцца аблокі.
Сцелецца сьцежка да высплы
атуленай
дрэвамі і ў пазачас
заглыбленай цішы.
Пудзіла – порткі, кашуля
і капялюш – пытаецца
недаўменна ў нямога
неба, нашто яно ч а л а в е к.

ВОСЕНЬ

Дождж то ўсчынаецца,
то замірае.
У глейкія жоўтыя лужы
глядзіць
невідушчае неба.
Купка згалелых, нібы
жабракоў,
стаўбуроў кукурузы тоўпіцца
ля дарогі.
Яшчэ лагчыны і ўзьмежкі
хваляцца
зыркаю зелянінай і сьвежаю
шчодраю
чырваньню адсьвечваецца
ральля.
Але прастора — прагал.
Але наваколле – ростань.
Вяртаюцца з поля павольнай
хадою
разам бабуля і ўнук.

ЛІСТ З ВАЙСКОВАЙ ЧАСТКІ

Чыё мы войска?

Беларускае войска... І хаця часьцей можна пачуць іншае спалучэньне – беларуская Армія – усё роўна гучыць узьнёсла й прыгожа, нават лашчыць слых. Але ж ці ўзапраўды нашае войска (ці хай сабе Армія) беларускае? Ці гартуе яно ў моладзі нацыянальны і грамадзянскі патрыятычны дух?

Шмат каму з хлапцоў давялося гэтым летам стаць у шыхты жаўнераў. Нехта пайшоў у войска з жаданьнем, нехта – не. Нехта ж, а такіх было ці мала, увогуле стараўся як мага адцурацца ад вайсковае службы, стаўшыся т.зв. "касінерам". Так ці йнакш, кожны, хто апынуўся ў войску, меўся ўрачыста паклясьціся на вернасьць сваёй краіне – Беларусі. Кажучы прасьцей, прыняць вайсковую прысягу.

Натуральна, што адразу ж у мяне ўзьнікла пытаньне: якой жа мове аддасьць перавагу малады жаўнер, беларускай або расейскай? Ці сьвядома ён гэта зробіць?

Пагутарыўшы троху з хлапцамі перад прысягай, я быў моцна зьдзіўлены. Найперш, страшэнна ўразіла стопрацэнтовая абыякавасьць да мовы сваіх продкаў ды нежаданьне маладых беларусаў прамаўляць прысягу па-беларуску. "Да какая разница? У нас ведь двуязычие!" – гэта найчасьцей можна было пачуць ад курсантаў вучэбнай роты. Не далей пайшлі й афіцэры. Чаго вартыя словы нашага лейтэнанта за дзень перад прысягай: "Я принимал присягу дважды. Один раз – Советскому Союзу, второй же раз меня заставили поклясться на верность так называемой Республике Беларусь!.."

Што й казаць, "савецкасьць" моцна сядзіць яшчэ ў галовах пераважнай масы нашых вайсковых. Трэба зазначыць, што гэтая савецкая сьвядомасьць мае на чым грунтавацца. Тыя ж самыя вайсковыя статуты, дзе ўсе зьмены, што замест словаў "Советский Союз" і "советский народ" цяпер можна прачытаць "Республика Беларусь" ды "белорусский народ". Тая ж самая ідэалягічна-вайсковая рыторыка, тыя ж "дедовщина" з матерщиной...

Радаслаў БАЦЬВІНКА, з вайсковай часткі з-пад Барысава

Фота IREX

ЗЬВЯРНІЦЕ ЎВАГУ!

RADIO FREE EUROPE · RADIO LIBERTY ·

БЕЛАРУСКАЯ СЛУЖБА РАДЫЁ СВАБОДА

Новыя хвалі ад 26 сакавіка 2000 году

У праграме:

...навіны зь Беларусі і ўсяго сьвету, правы чалавека, апазыцыя, улада, родная мова, эканоміка, мэдыцына, культура, гісторыя, эміграцыя...

Спэцыяльныя перадачы:

...Праскі акцэнт, Вострая Брама, Чытальная Заля, Блізкая Эўропа, Неабжытая Спадчына, Сымбаль Веры, Беларускія раздарожжы, Адукацыя за мяжою, Новае пакаленьне выбірае, Беларускі інтэрнэт...

ЧАС І ХВАЛІ

18:00 – 19:30 7295, 9610, 11725, 15565 Кгц (41,31,25,19м)
22:00 – 23:30 6105, 9535, 9750, 11865 Кгц (49,31,25м)
6:00 – 7:00 6065, 7295, 9635, 9750 Кгц (49,41,31м)
Сталыя частоты на сярэдніх хвалях – 576 і 612 кгц
ІНТЭРНЭТ: http://www.svaboda.org
Паштовы адрас: 220005, Менск-5, п/с 111
Vinohradska 1, 11000 Praha 1, Чэхія

НАСТРОЙЦЕСЯ НА СВАБОДУ!

А Б ' Я В А

У Магілёве адчыненая грамадзкая прыёмная, дзе можна атрымаць бясплатную кансультацыю па пытаньнях абароны правоў чалавека.

Кансультуе грамадзянаў юрыдычная група мясцовага аддзяленьня Беларускага Хельсінскага Камітэту і Магілёўскага праваабарончага цэнтру.

Адрас: 212030, г. Магілёў, вуліца Ленінская, дом 27, пакой 57 (памяшканьне МГА "Гуманітарная ініцыятыва".

Кантактны тэлефон: 25-90-91

ЛЕПШАЯ БЕЛАРУСКАЯ ДЗЯСЯТКА 90-Х

У стане агульнага міру

"Аўра – па вызначэньні нешта містычнае. Калі нашыя чалавечыя ўзаемаадносіны будуць супярэчыць ёй, дык творчасьці аніколі ня будзе, таму над гэтай аўрай трэба працаваць. Варта быць шчырым адно перад адным".

Зьміцер Вайцюшкевіч

Музыкі – людзі творчыя, а творчасьць у пэўнай ступені – пустэльства, якое дае мажлівасьць засяродзіцца на сваім, на ўласным. Творчая асоба ў сьвеце хаосу й неўпарадкаванасьці шукае сваю пустку, дзе яна пачуваецца ўтульна; але пры гэтым адсутнічае адчуваньне адзіноты. У гэтым кантэксьце дужа паказальная беларуская рок-культура. Некаторыя з рок-музыкаў агалошваюць факт утварэньня сваёй краіны й абвяшчаюць яе незалежнай – "NRM"; некаторыя жывуць у сваім часе – "Мясцовы Час"; нехта будуе свой маёнтак і, пабудаваўшы, са зьдзіўленьнем высноўвае, што ён "Палац". Часьцяком, каб дайсьці да існасьці, варта азірнуцца назад і зразумець, што найкарацейшы шлях – менавіта вяртаньне да вытокаў. Задача гэта найлягчэйшая – таму, што гэты шлях твой і, крочачы, ты не адзінокі на ім; і найцяжэйшая – таму, што разумееш, якую глыбіню наканавана спасьцігнуць.

У 1996 годзе на студыі "Палац" паўстае музычны праект "Крыві". Задума нарадзілася падчас экспэдыцыі па беларускае Палесьсе – тамака быў занісаны ўнікальны фальклёрны матэрыял. На студыі падчас музычнае апрацоўкі музыкам падалося, што жаночы вакал найбольш здатны перадаць калярыт ды гукавую гаму новых кампазыцыяў. Слушнасьць меркаваньняў была пацьверджаная першымі запісамі, праслухаўшы якія, музычныя адмыслоўцы зь Нямеччыны без ваганьняў запрасілі "Крыві" у сваю краіну. 8 сакавіка 1997 году ў Бэрліне (!) была зладжаная прэзэнтацыя праекту, пра пасьпяховасьць якой сьведчыць той факт, што вярнуліся на Беларусь музыкі толькі праз месяц. Цягам першага свайго эўрапейскага туру "Крыві" зарэкамэндавалі сябе як самабытны й цалкам самастойны музычны калектыў; гэткім чынам на Беларусі (?) паўстала новая музычная каманда. У Бэрліне, на студыі "Soundman" быў запісаны першы канцэртовы альбом: "Kriwi live in Berlin".

Сабраны ў 1996 годзе на Палесьсі фальклёрны матэрыял стаўся асновай для другое канцэртовае праграмы і альбому, якія гэтак і называліся – "Крыві". На вокладцы альбому ў тэкставай прэзэнтацыі гурта дадзены адказ на пытаньне, чаму менавіта "Крыві": "Крыві, альбо крывічы, як іх называлі пазьней, старажытнае племя, якое прыйшло на тэрыторыю Беларусі некалькі тысячагодзьдзяў таму зь Індыі, зьяўляецца носьбітам унікальнае культуры, часткай якой захавалася да нашых дзён...". Тутака ж, крыху ніжэй, быў пазначаны й стыль, у якім працуе гурт – "art-modern-folk", спалучэньне старажытных традыцыяў, гарлавых сьпеваў і сучаснага гуку з элемэнтамі імправізацыі й авангарду. На вокладцы прадстаўленыя візытоўкі музыкаў, якія працавалі над альбомам – Юры Выдронак – духоўны натхняльнік гурта, кампазытар, аранжыроўшчык; Вераніка Круглова – лідэр-вакал; Зьміцер Вайцюшкевіч – мультыінструмэнталіст. Асноведзь, на якой разьмешчаныя візытоўкі, перадае, наколькі захавалася беларуская старажытнасьць і як яе бачаць музыкі.

У 1997 годзе на студыі "Палац" запісваецца другі альбом "Hei, loli". Альбом атрымаўся электронным па гучаньню, але гэта аніяк не паўплывала на ягоную якасьць. Слухачу не было з чаго выбіраць, бо ўбачыць гурт на ўласныя вочы было цяжка, амаль немагчыма. Адсутнасьць канцэртовае чыннасьці на Беларусі самі музыкі тлумачаць адсутнасьцю ўмоваў для яе. Аднак гэтая акалічнасьць не сталася перашкодай у перамозе на "Рок-каранацыі-97" у намінацыі "Традыцыі і сучаснасьць". Пустку канцэртовае чыннасьці на Беларусі "Крыві" запаўняе канцэртамі за мяжою – Польшча, Казахстан, Нямеччына, Францыя, Галяндыя. У 1998 годзе гурт пакідае Юры Выдронак і пачынае працаваць над новым сваім праектам. У "Крыві" прыходзіць Піт Паўлаў – лепшы беларускі рок-музыка па выніках "Рок-каранацыі-98". Падчас чарговага наведваньня Нямеччыны да каманды далучаецца Ўлаф, які жыве ў Бэрліне й грае на экзатычных іструмэнтах, а таксама добра сьпявае. На адным зь нешматлікіх канцэртаў у Менску ў складзе гурта дэбютуе чорнаскурая дзяўчына. Як лічаць самі музыкі, інтэрнацыянальны склад каманды надае беларускаму гучаньню нечаканы й даволі цікавы калярыт.

У 1998 годзе "Крыві" запісваюць свой чарговы альбом "За туманам", які варта ўважаць за лепшы. У альбоме моцьме спалучэньне цяжкага гітарнага саўнда Піта Паўлава з аўтэнтычнымі інструмэнтамі й гарлавым вакалам Веранікі Кругловай, што надае гучаньню шарм нелаўторнасьці й дасканаласьці. "Крыві" стаецца супэргуртом. У адным з сваіх інтэрвію Зьміцер Вайцюшкевіч, лідэр каманды, зазначае: "Нам падабаецца жыць у сытуацыі посьпеху й мажліва, што музыка, напісаная ў гэтае сытуацыі, падабаецца і слухачам. Калі мы раздаем інтэрвію пра свае пасьпяховыя гастролі, пра свае песьні, фэстывалі, мы ня кошт сабе падвышаем, альбо, крый Божа, намагаемся каго-небудзь зьняважыць. Мы пачуваемся ў стане агульнага міру й разумеем, што лепей жыць так, чымсьці давунам, чаму часьцяком надаюць перавагу некаторыя з музыкаў...". У 1999 годзе "Крыві" запісвае CD "Людзям", як акрэсьлілі яго самі музыкі, альбом-канцэрцік: "Канцэртовым ён зроблены таму, каб паказаць, якія мы насамрэч, без маны. Альбомы, якія запісаныя на студыі, – гэта ў некаторым сэнсе не зусім праўда, гэта прыгожа аздобленая рэч. Для нас жа гэта не падыходзіць, бо мы – супэрканцэртовая каманда". У гэты паўнавартасны альбом – 16 трэкаў – увайшлі запісы 1999 году, якія былі агучаныя падчас канцэртаў на Беларусі, Нямеччыне, Польшчы – акрамя, бадай, рэміксу "Бяроза", які быў зроблены ў Бэрліне з DJ Дэльтай. Жыцьцё працягваецца...

Алесь АСІПЦОЎ

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Тыднёвік Магілёўскі

Аналітычна-інфармацыйная газэта. Заснаваная Магілёўскім ГА «КОЛА СЯБРОЎ».

Зарэгістраваная ў Дзяржкамітэце РБ па друку 06.11.1996 г. за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 212030, г. Магілёў, вул. Першамайская, 6-22.

Тэл./факс: 31-04-15, 22-97-82.

E-mail: krug@user.unibel.by

Інтэрнэт: http://tydniovik.hypermart.net

Газэта надрукаваная афсэтным спосабам у абласной друкарні імя Я.Свярдлова, г. Магілёў, Першамайская 70. Замова 34. Наклад 2000 асобнікаў. Падпісана да друку 31.08.2000 г. а 17.05.